

JÁSZSÁGI KISTÉRSÉGI HELYI KÖZÖSSÉG EGYESÜLETE

LEADER HELYI AKCIÓCSOPORT

Helyi Fejlesztési Stratégia

tervezet

2023-2027 - Programozási időszak

Készítette:

Jászszági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete

Tervezőcsoportja

2023. szeptember 28.

Tartalom

Rövidítések jegyzéke.....	3
Bevezetés.....	3
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata.....	5
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése.....	7
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása.....	9
4. Horizontális célok.....	12
4.1 Esélyegyenlőség.....	12
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem.....	13
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések.....	13
6. Külső koherenciák azonosítása.....	16
7. Helyzetfeltárás.....	18
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása.....	18
7.2 SWOT analízis.....	23
8. A stratégia beavatkozási logikája.....	24
8.1 A stratégia jövőképe.....	24
8.2 A stratégia célhierarchiája.....	25
9. Cselekvési terv.....	26
9.1 Az intézkedések leírása.....	26
9.2 Együtműködések.....	31
9.3 Kommunikációs terv.....	31
9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek.....	33
10. Monitoring és Indikátorok.....	33
10.1 Monitoring.....	35
10.2 Az indikátorok megadása.....	36
11. Indikatív pénzügyi terv.....	39
Mellékletek.....	40

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló Bizottság

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 – 2020

JKHK Egyesülete: Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete

TOP: Területi-és Településfejlesztési Operatív Program

HBB: Helyi Bíráló Bizottság

KKV: Kis- és középvállalkozások

TO: Támogatói okirat

Bevezetés

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete 2008. május 19-én alakult meg. Az Egyesület céljai a vidéki területeken történő pozitív változások támogatása, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, és a vidéki területeket vonzóbbá téve beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása.

További cél a vidéki gazdaságra vonatkozó, helyi kezdeményezésem alapuló intézkedések bevezetése, valamint a szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi fejlesztési stratégián keresztül. A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete LEADER Akciócsoport 2023 – 2027-es programozási időszakra vonatkozó Helyi Fejlesztése Stratégiája a jászberényi-, valamint a jászapáti járás 18 településére terjed ki.

A Stratégia megalkotói eltökélten dolgoztak a fejlesztési elképzelések alapjait megteremtő dokumentumon annak érdekében, hogy a térség élhetőbbé tétele, a vidék megtartó ereje, a közösségek tagjainak egymás iránti felelősségérzete, az összetartozás élménye, egyszóval a Jászság identitástudata és élhető miliője megőrizhető és átörökíthető legyen az utánunk jövő generációk számára.

A célok elérése érdekében megvalósítandó intézkedések:

1. Mikrovállalkozások versenyképességének fokozása
2. Turisztikai- és közösségi célokat szolgáló beruházások végrehajtása
3. Civil szervezetek, és helyi önkormányzatok eszközbeszerzéseinek támogatása
4. Értékkel bíró helyi rendezvények támogatása

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACS-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACS-ok támogathatják a projekttervek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása

- 1) Területalapú megközelítés: a LEADER HACS által lefedett terület egy homogén, összefüggő vidéki egység, ami nem minden esetben felel meg a közigazgatási határoknak. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem vagy akár földrajzi helyzetük köti össze. Ez a megközelítés működőképes, a valós igények jobban körülhatárolhatóak és pontosabb fellépéseket tesznek lehetővé. A Jászság történelmi tájegysége egy zárt, identitásazonos, tagolatlan kistérség az Alföldön. Határai etnográfiai-, kulturális-, gazdasági, és közigazgatási szempontból is élesen elválasztják a környező térségektől. E zárt, homogén jellegből adódóan a kistérség kiválóan alkalmas a területalapú fejlesztési lehetőségek megvalósítására.
- 2) Alulról építkező megközelítés: egyes fejlesztések, programok megvalósulása eredményesebb és hatékonyabb, ha a helyi viszonyokat, erőforrásokat ismerő helyi lakosok, szervezetek fogalmazzák meg az elérni kívánt célokat, fejlesztési igényeket. A HFS megfogalmazása során a LEADER HACS-ok ösztönzik a helyieket, hogy vegyenek részt a közös munkában, gondolkodjanak közösen térségük jövőjének fejlesztésében. A „bottom-up”, vagyis alulról építkező típusú koncepcióknál kiemelt jelentőségű a helyi közösségfejlesztés, az együttműködés, a mindenki számára kezdeményező stratégia kidolgozása és annak végrehajtása. A projekttervek adatlapokon történő összegyűjtésével, illetve személyes konzultációk alkalmával igyekeztünk a „bottom-up” feltételt teljesíteni a kistérségünk vonatkozásában. Az összegyűlt több mint 100 db projektötlet azt igazolja, hogy az alulról építkezés kritériuma teljesült a tervezési metódus során.
- 3) Innovativitás: a sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten. A stratégiai térségfejlesztési alapidokumentumunk nagy hangsúlyt fektet a térség identitásának és

hagyományainak megőrzése mellett az innováció jelentőségére is. Ennek megfelelően az innovatív szemléletű fejlesztési elképzeléseket többletpontokkal igyekszünk jutalmazni a felhívásaink keretében.

- 4) Integrált megközelítés: a LEADER program egyik legfontosabb alapja nem egy ágazat fejlesztési programja, hanem a vidéki térségek fejlesztésére irányuló tevékenységek és ágazatok közötti kapcsolat. A közösen megfogalmazott stratégiákban az intézkedések bármilyen szinten történő, multiszektorális megközelítése, összekapcsolása pozitív hatásokat indukál, hozzájárul a program sikerességéhez. Fontosnak tartjuk, hogy olyan fejlesztési elképzelések kerüljenek támogatásra, melyek alkalmasak és képesek arra, hogy a kistérséget egymást kiegészítve – akár ágazatokon átívelő módon – egy magasabb fejlettségi szintre emeljék. Ennek kiváló alapja a térség homogén jellege, valamint az egyes szektorok – közigazgatási-, civil-, vállalkozói szektor – stratégiai partnersége, mely kiállta az idő próbáját, és a megelőző fejlesztési ciklusok során már bizonyította életképességét.
- 5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: a LEADER programban a decentralizáltság többek között a döntéshozatalban és a rendelkezésre álló források felhasználásában mutatkozik meg. Ez a sajátosság a helyi igényekre reflektál. Az elv alapja, hogy a térség problémáit a helyi szereplők ismerik leginkább, így ők a legkompetensebbek a fejlesztések kidolgozásában és megvalósításában. A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesületének döntéshozó szerve az Elnökség, mely képes a kistérség szektorális összetételének reprezentatív leképezésére. A bizottság tagjai maguk is térségi szereplők, akik ezáltal naprakészen ismerik a térségi igényeket, problémákat és lehetőségeket. Emellett az előlegelhívás alkalmazásával a finanszírozási nehézségek jelentős mértékben csökkennek a gyakorta elhúzódo megvalósítás során.
- 6) Hálózatépítés, együttműködés: a LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok meglétének alapja a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás, akár a munkamódszerek továbbadása. A hálózatépítés hozzájárul az elszigeteltebb vidéki térségek integrálásához és fejlesztéséhez. A hálózatok révén a HACS-ok együttműködésben is fogalmazhatnak és valósíthatnak meg fejlesztési célokat. Már a korábbi fejlesztési ciklusokban is segítettük a hálózatosodás, az együttműködések érvényre jutását a térségben. E tekintetben tehát tudással, és gyakorlati tapasztalatokkal is bírnak a járság érintett szereplői. Ez egy olyan fundamentum, amelyre a jelen fejlesztési ciklusban már építhetünk, ennek megfelelően nem pusztán új kapcsolódási pontok kialakítása a cél, hanem a meglévő együttműködések elmélyítése, kiterjesztése is új célterületekre.
- 7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása: a háromoldalú partnerségek központi szerepet töltenek be a LEADER programban. A HACS-ok által koordinált stratégiák megfogalmazása és megvalósítása a különböző szervezetek és ágazatok képviselői együttműködésében valósul meg, kiemelve a kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítását, mélyítését. A korábbi évek kialakult gyakorlata az, hogy a HACS kezdeményezően lép fel a térség fejlesztési koncepcióinak sikerre vitele érdekében. Jelen vagyunk a projekt-generálsis szakaszban, tanácsadással segítve a potens pályázókat. Igyekszünk a projektek megvalósítása során szakmai segítséget nyújtani a kedvezményezetteknek, továbbá a fenntartási időszakban sem hagyjuk magára a megvalósult fejlesztések gazdáit. Az előttünk álló fejlesztési ciklusban is alkalmazni fogjuk ezt a gyakorlatot. Emellett számos egyéni kezdeményezés is szerepel terveink között, saját projektek, illetve LEADER térségek együttműködések formájában.

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete (továbbiakban JKHK) jelen alappillérek figyelembevételével kívánja jelen stratégiai dokumentumát megalkotni.

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályaon kívül helyezéséről

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

A nyilvánosság biztosítása, valamint az érintettek bevonása érdekében a tervezés folyamatában az alábbi intézkedések történtek Egyesületünknel:

- **Információcsere lehetőségének** biztosítása telefonon és e-mailen és személyesen - folyamatos
- **Honlapon** (www.jaszleader.hu) keresztül a HFS 2023-2027 menüpont elérhetősége, ahol a tervezési folyamat aktuális állásáról **naprakész tájékoztatást** kaphatnak az érdeklődők. – 2022. novemberétől folyamatosan
- **HFS-t elkészítő szakmai csoport kijelölése** - 2022. november 16.
- **Projektötlet gyűjtés** – 2022. november – december
- **Projektötletek feldolgozása** – 2022. december – 2023. január

2022 novemberében az Egyesület honlapján tette közzé a projektötlet adatlap sablonját a fejlesztési elképzelések homogén formában történő összegyűjtése érdekében. Továbbá tagjainkat e-mail üzenetben is értesítettük a lehetőségről. Több, mint 110 projektötlet érkezett vissza, melyekben a leggyakrabban megfogalmazott elképzelések építéshez, infrastruktúra fejlesztéséhez, valamint rendezvények szervezéséhez kapcsolódtak. (1.sz. ábra)

- **Egyeztető megbeszélések** 2022. november – 2023. március

Egyeztető megbeszéléseket tartottunk a térség több polgármesterével, vállalkozójával, civil szervezeti vezetőjével. A megbeszélésekre a három szektor igényeinek széleskörű, és személyre szabott felmérése érdekében került sor. A megbeszéléseken elhangzott fejlesztési irányvonalak összhangban voltak a beküldött projektötletekben leírt tevékenységekkel.

Az egyes szférák képviselői az alábbi fejlesztési célterületeket jelölték meg legnagyobb arányban:

Vállalkozói szféra: Vállalkozások tevékenységeihez kapcsolódó eszközbeszerzések és ingatlanfejlesztések.

Önkormányzati szféra: Infrastrukturális, turisztikai és épített örökség megőrzésére irányuló beruházások. Helyi kultúrát népszerűsítő rendezvények megvalósítása.

Civil szféra: Saját fókuszcsoportoknak szóló programok rendezése, valamint működésükhöz szükséges eszközök beszerzése.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat elnökével, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat Térségfejlesztési és Külügyi Irodájának vezetőjével, illetve a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezetőjével is egyeztetéseket folytattunk a HFS Integrált Területi Programtól való lehatárolása, valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz és más, a térséget érintő operatív programokhoz való illeszkedés kapcsán.

A hátrányos helyzetű csoportok Helyi Fejlesztési Stratégia tervezésébe történő bevonására irányult az Egyesített Szociális Intézmény vezetőjével folytatott konzultációnk.

- Az Egyesület által szervezett **HFS egyeztető fórumok** - 2023. I. negyedév

A Jászság sajátos térségi elhelyezkedéséből adódóan a mikrotérségi területi lefedés módszerének alkalmazásával három tájékoztató fórumot tartottunk, az alábbi helyszíneken: Jászapáti, Jászkisér, Pusztamonostor.

A megtartott fórumokon a résztvevők elsősorban a felhívások időpontjáról és a támogatási intenzitásokról érdeklődtek, melyekről az akkor meglévő információ alapján tájékoztatást adott a munkaszervezet vezetője.

➤ HFS-t elkészítő **szakmai csoport megbeszélések**

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete megfelelő képzettségű, tapasztalt, szakmailag felkészült csoporttal kezdte el a fent bemutatott információk összegzését és a Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítését. Az elnökség-, és a munkaszervezet tagjaiból álló team látja el a Stratégia megalkotásának összetett feladatrendszerét.

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Jászapáti Város Polgármesteri Hivatal 5130 Jászapáti, Dr. Szlovenszák Imre u. 2.	2023. január 30.	1. HFS tervezése folyamatának bemutatása 2. 2023-2027 között megjelenő felhívások tervezése 3. Kérdések- Válaszok	31 fő
	Jászkiséri Művelődési Ház és Könyvtár 5137 Jászkisér, Kossuth tér 10.	2023. február 15.	1. A JKHK Egyesülete rövid bemutatása 2. Tájékoztató a Helyi Fejlesztési Stratégia megalkotásának folyamatáról 3. Ötletbörze – a közösségvezérelt helyi fejlesztés érdekében	18 fő
	Polgármesteri Hivatal Pusztamonostor 5125 Pusztamonostor, Szabadság út 74.	2023. március 01.	1. A JKHK Egyesülete rövid bemutatása 2. Tájékoztató a Helyi Fejlesztési Stratégia megalkotásának folyamatáról 3. Ötletbörze – a közösségvezérelt helyi fejlesztés érdekében	8 fő

Munkacsoporti/ Tervezői ülések, megbeszélések	Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete munkaszervezeti Iroda 5130 Jászapáti, Tompa Mihály u. 2.	2022. november 08.	HFS megalkotását előkészítő beszélgetés, Jövőre vonatkozó elképzelések, feladatok kijelölése előző pályázati időszak eredményinek és hiányainak átbeszélése	9 fő
	Jászapáti Város Polgármesteri Hivatal 5130 Jászapáti, Dr. Szlovenszák Imre u. 2.	2023. január 30.	Egyeztetés a HFS-hez kapcsolódó aktualitásokról, Az összesített projektötletek és javaslatok alapján a fő fejlesztési irányvonalak meghatározása.	9 fő
	Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete munkaszervezeti Iroda 5130 Jászapáti, Tompa Mihály u. 2.	2023. március 22.	Fórumok tapasztalatainak értékelése Intézkedések tervezése	9 fő
	Jászapáti Város Polgármesteri Hivatal 5130 Jászapáti, Dr. Szlovenszák Imre u. 2.	2023. május 31.	A Stratégia továbbfejlesztése és átdolgozása az IH által tett útmutatások alapján	8 fő
	Jászapáti Város Polgármesteri Hivatal 5130 Jászapáti, Dr. Szlovenszák Imre u. 2.	2023. szeptember 28.	HFS tervezet véglegesítése észrevételek és javaslatok mentén	7 fő

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

a) A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám).

A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület szinte teljes egészében megegyezik a Jászság területével. (2.sz. ábra) Egyesületünk tagsága egészen 2015. október 19-ig a 18 jász településből 17-et tömörített, ekkor azonban az előírt területi lefedettség teljesülése érdekében Jászberény Város Önkormányzata is csatlakozott a tagsághoz. Jászberény csak külterülettel (tanyás kistérség) jogosult fejlesztések megvalósítására. A többi jászsági település kivétel nélkül 10.000 fő alatti lélekszámmal rendelkezik, így a LEADER indulása óta a jogosult települések körébe sorolt. (3.sz. ábra)

Az akcióterület nagysága: 1.147,88 km²

Az akcióterület állandó lakosainak száma aktuálisan: 56.463 fő

A tervezési terület települései: Alattyán, Jánoshida, Jászágó, Jászsalsószentgyörgy, Jászapáti, Jászárokszállás, Jászberény (külterülettel), Jászboldogháza, Jászdózsa, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfényszaru, Jászivány, Jászfákóhalma, Jászkisér, Jászladány, Jászszentandrás, Jásztelek, Pusztamonostor.

Sor-szám	Település neve	lakosságszám* (fő)	Területnagyság* (ha)	Járás
1.	Alattyán	2 099	3 429	Jászapáti
2.	Jánoshida	2 319	3 479	Jászapáti
3.	Jászágó	724	3 693	Jászberény
4.	Jászsalsószentgyörgy	3 074	4 767	Jászapáti
5.	Jászapáti	8 126	7 816	Jászapáti
6.	Jászárokszállás	7 667	7 717	Jászberény
7.	Jászberény (külterület)	2 013	20 777	Jászberény
8.	Jászboldogháza	1 723	5 531	Jászberény
9.	Jászdózsa	2 052	4 286	Jászapáti
10.	Jászfelsőszentgyörgy	1 838	3 928	Jászberény
11.	Jászfényszaru	5 796	7 616	Jászberény
12.	Jászivány	376	3 951	Jászapáti
13.	Jászfákóhalma	2 805	4 504	Jászberény
14.	Jászkisér	4 772	13 011	Jászapáti
15.	Jászladány	5 310	9 273	Jászapáti
16.	Jászszentandrás	2 566	4 433	Jászapáti
17.	Jásztelek	1 584	4 115	Jászberény
18.	Pusztamonostor	1 619	2 462	Jászberény

*KSH adatai alapján

b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete a 2014-2020-as időszakban a fejlesztési források pályáztatása mellett sikeres együttműködési projekteket is maga mögött tudhat. A LEADER - Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása című pályázati kiírás első célterületére (Térségek közötti együttműködések) 3 db, a második célterületére (Nemzetközi együttműködések) 1 db sikeres kérelmet nyújtottunk be.

Térségek közötti együttműködések célja: A térségek közötti együttműködésünk célja a helyi fiatal közösségek megerősítése és a vidéki élet értékeinek középpontba állítása volt. Szabadidős eszközök beszerzése és szabadidős terek fejlesztése. A fejlesztések hozzájárultak aktív programok szervezéséhez a felnövekvő generációk számára. Jövőbeli célunk, hogy a fejlesztések segítségével gyermekek részére tematikus táborokat szervezzünk.

Két együttműködés megvalósítási idejét elodázta a COVID járvány. Az együttműködési projektek időbeli összecsúszása miatt kialakult likviditási probléma és az infláció mértéke miatt a projektek megvalósítása önhibánkon kívül elmaradt.

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítelt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
A projekt keretében szabadidős eszközök kerültek beszerzése, amelyek összehangolva bárhol használhatóak a közös programok kapcsán. Továbbá korszerűsítésre került a Jászsalsószentgyörgyi Bivalyrezervátum, amely új szabadidős helyszínként szolgál.	Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete	5 864 997 Ft	Megvalósult
	Jászboldogháza Községi Önkormányzat	4 760 000 Ft	Megvalósult
	Jászsalsószentgyörgy Községi Önkormányzat	4 954 806 Ft	Megvalósult
	Szászberek Községi Önkormányzat	1 612 802 Ft	Megvalósult

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítelt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
Szabadidős eszközök beszerzése és tematikus táborok szervezése a felnövekvő generáció számára.	Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete	7 333 102 Ft	Elállás folyamatban
	Jászapáti Gazdaságfejlesztő Kft.	4 111 250 Ft	Elállás folyamatban
	Újszászi Városi Vasutas Sport Egyesület	7 333 986 Ft	Elállás folyamatban

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítelt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
Szabadidős terek fejlesztése és tematikus táborok szervezése a felnövekvő generáció számára.	Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete	5 449 807 Ft	Támogatott által elállt
	Borostyánkő Rekreációs és Fejlesztő Egyesület	5 949 998 Ft	Támogatott által elállt
	Jászapáti Városi Önkormányzat	8 813 245 Ft	Támogatott által elállt
	Szászberek Községi Önkormányzat	1 612 802 Ft	Támogatott által elállt

Nemzetközi együttműködés: A „Looking for Unusual Inspirations to Promote Areas” című pályázatban három lengyel LEADER Egyesülettel tűztük ki célul egymás kulturális értékeinek bemutatását. Két promóciós termékbemutatót valósítottunk meg, egyet Magyarországon, egyet pedig Lengyelországban. A közösségek kölcsönösen nagy érdeklődéssel fogadták a másik ország vendégeit és helyi termékeit. A helyi termelők és a táncosok bevonása hozzásegítette a lakosságot, hogy megismerkedjen a másik ország kultúrájával, értékeivel. A projekt keretében a rendezvények mellett egy kétnyelvű kulináris kiadvány is összeállításra került, valamint egy bemutató teremként szolgáló helyiséget is kialakítottunk a megfelelő eszközök beszerzésével.

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
A nemzetközi együttműködésben három lengyel LEADER Egyesülettel tűztük ki célul egymás kulturális értékeinek bemutatását. Két promóciós termékbemutatót valósítottunk meg, egyet Magyarországon, egyet pedig Lengyelországban. A projekt keretében a rendezvények mellett egy kétnyelvű kulináris kiadvány is összeállításra került, valamint egy bemutató teremként szolgáló helyiséget is kialakítottunk a megfelelő eszközök beszerzésével.	Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete	18 515 411 Ft	Megvalósult
	Kraina Sanu (együttműködő partner)	-	-
	Pogórze Przemysko – Dynowskie (együttműködő partner)	-	-
	Dynowskie Tradycj1 w Nowoczesnoeć (együttműködő partner)	-	-

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesületének munkaszervezete a fennállása óta számos alkalommal valósított meg közös projekteket, önkéntes feladatellátást:

- 1/ Egy, a székhely településen található, önkormányzati tulajdonban álló, 170 éves, romos állapotú, nádtetős parasztházat (5130 Jászapáti, Dózsa György u. 14.) mentettünk meg az utókor számára. A Népi Építészeti Program támogatásával megvalósult projektet a HACS menedzselte a projekt kimunkálásától a megvalósításig, önkéntes feladatvégzés keretében, mintegy három éven keresztül.
- 2/ Több alkalommal valósítottunk meg gyermekek részére táboroztatást, melynek keretében kulturális, hagyományőrző ismeretátadással gazdagítottuk tudásukat. A táborok helyben, valamint a határon túl valósultak meg (Erdély, Lengyelország).
- 3 Adományokat adtunk át ún. „Szeretetdobozok” formájában a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat által szervezett jótékonyági akció keretében az adventi időszakban több alkalommal. Az adományokat a HACS dolgozói, és partner szervezetek körében gyűjtöttük össze, és a Református Szeretetszolgálat részére adtuk át a Vármegyei Önkormányzat által összegyűjtött adományokkal együtt.
- 4/ A Jászapáti Művelődési Házzal partnerségben folyamatosan szervezünk kiállításokat, tárlatokat az Egyesület székhelyén. A képzőművészettől a fotókiállításokon át a tudományos ismeretterjesztő tárlatokig a kiállítások negyedéves rendszerességgel kerülnek bemutatásra a közönség számára.
- 5/ Honismereti előadást is tartottunk két alkalommal helytörténeti ismeretterjesztés céljából 2016-ban. Az előadás anyaga később cikksorozat formájában megjelent a Jászapáti Hírmondó – című újságban.

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

Az ügyintézői és tájékoztatási tevékenységeket a **munkaszervezet** látja el, amelynek egy felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaszervezet vezető és minimum még egy munkaszervezeti munkatárs a tagja. A munkaszervezet vezetőt az elnökség választja, felette az elnök/alelnök rendelkezik munkáltatói jogkörrel. A munkaszervezet tagjai felett a munkáltatói jogokat a munkaszervezet vezetője gyakorolja. A Jászági Kistérségi Helyi Közösség Egyesület munkaszervezete 2008. októberétől operatív tevékenységét az Egyesület **munkaszervezeti irodájában**, a LEADER Irodában végzi, amelynek pontos címe: **5130 Jászapáti, Tompa Mihály utca 2.** Az épület a város központjában, közúton jól megközelíthető helyen található, amely előtt a parkolási lehetőség is biztosítva van. A Jászapáti Város Önkormányzata által a HACS részére bérbe adott építmény alapterülete összesen 77 m², melyben egy nagyméretű iroda és egy kisebb tárgyaló is található elnökségi ülések, fórumok, illetve egyéb megbeszélések céljára. A feladatokat, heti 40 órában foglalkoztatott munkaszervezeti munkatársak látják el. Az ügyfélfogadás rendjét az SZMSZ a határozza meg. Az iroda a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során jelentkező feladatok elvégzése érdekében valamennyi szükséges eszközzel rendelkezik: asztali számítógépek, laptopok, projektor, multi funkciós nyomtató, fényképezőgép, vezetékes és mobiltelefonok, szélessávú internet, jogtiszta szoftverek, biztonságtechnikai berendezések.

Személyes kapcsolattartás, segítségnyújtás érdekében információcsere lehetőségét biztosítottuk telefonon, e-mailen, személyes konzultációk alkalmával, valamint az általunk szervezett fórumokon, melyet a jövőben is biztosítani kívánunk. Ezen túlmenően honlapunkon (www.jaszleader.hu) naprakész tájékoztatást kaphatnak az érdeklődők, potenciális pályázók.

4. Horizontális célok

4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékkal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekintjük, amely áthatja valamennyi tevékenységünket. Az önkormányzatokkal együttműködve szem előtt tartjuk a hátrányos helyzetű célcsoportok felzárkóztatását, egyenlő esélyekhez való hozzásegítését az ezt megelőző-, valamint a jelen fejlesztési ciklusban. A Helyi Fejlesztési Stratégia készítése során törekedtünk arra, hogy az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve valamennyi érdekeltnek lehetőséget adjunk a fejlesztési javaslatok megfogalmazására. A Stratégia elkészítéséhez bárki hozzászólhatott, megtehetette észrevételeit, akár a weboldalunkon közzétett projekt ötlet adatlap kitöltésével és beküldésével, akár egyéb formában (konzultáció, e-mail, telefon, fórumon történő részvétel).

Egyesületünk az esélyegyenlőség érvényesítését nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségének, hanem a térség hosszú távú érdekének is tartja, hiszen a kistelepülések lakóinak egymásra utaltsága okán létérdek a kistérségben élők

számára az egyenlő esélyű boldogulásra való feltétlen törekvés. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységek elképzeléseink szerint széleskörűek:

- a kulturális/szórakoztató programok mindenki számára látogathatóak lesznek
- kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer, ennek érdekében a döntéshozó testületünkben a női képviselet, valamint a fiatal (legfeljebb 40 éves) személy részvétele is megvalósul.
- Egyes felhívásainkban előnyt jelentenek a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak:
 - munkaerő-piaci érvényesülésük elősegítése (foglalkoztatás)
 - kommunikációs színterek bővítése, tájékoztatási rendszer kiépítése, az információkhoz/fejlesztésekhez való egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségének biztosítása
 - közösségi életbe való bevonása

Az esélyegyenlőség biztosítása alapjául szolgálnak a települések által jogszabályi rendelkezés mentén kötelezően elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Programok. A programok innovatív, és igazoltan hatékony intézkedéseit adaptálni, illetve kiegészíteni szándékozunk egyéb intézkedésekkel a Stratégiánk megalkotása során.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

Bolygónk véges erőforrásainak túlzott ütemű kizsákmányolása, az elődök és általunk hátrahagyott ökológiai lábnyom által a közelmúltban egyre gyorsuló ütemben tapasztalt globális felmelegedés, szélsőséges időjárási megnyilvánulások a környezeti fenntarthatóság szempontjait – tőlünk függetlenül – az alapvetően figyelembe veendő alapelvek közé sorolták. Ekként a Helyi Fejlesztési Stratégiánk tervezése és megvalósítása során kiemelt figyelmet fordítunk a környezeti fenntarthatóság érvényre juttatására.

A majdan megvalósuló projektek kapcsán a HACS ösztönzően, a véglegesen kialakítandó pályázati keretek között pedig kifejezetten kezdeményező, esetenként kötelező módon kívánja a környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelően létrejövő beruházásokat és programokat támogatni.

Az intézkedések között külön intézkedést e célok eléréséhez nem fogalmaztunk meg, ugyanakkor szinte mindegyik intézkedés bírálatánál előnyt jelent a környezeti fenntarthatósági szempontokhoz illeszkedő projektelemek megvalósításának szándéka. Így a kiválasztási metódusnál többletpontot jelent:

- környezetkímélő technológia alkalmazása, energiahatékony beruházások megvalósítása
- környezetbarát eszközök beszerzése
- környezetvédelemmel kapcsolatos programelemek megjelenése a rendezvényeken

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

Az Egyesületünk 7 db helyi felhívás keretében, a rendelkezésére álló 672 434 938 millió Ft-os keretösszeget a pályázati ciklus végéig több, mint 100%-ban tudta felhasználni. A ciklus során összesen 251 db kérelem érkezett a Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete munkaszervezetéhez. A beérkezett pályázatokból összesen 188 db pályázat maradt, a visszavonások, elállások, és elutasítások után, melyből 141 db kérelem kapott Támogatói Okiratot.

A 2014-2022-es időszakra vonatkozó HFS megvalósítását, a számadatokat és a fejlesztéseket figyelembe véve eredményesnek ítéljük. A kistérség a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat az Irányító Hatóság által biztosított többletforrásokkal együtt hatékonyan, és teljeskörűen tudta felhasználni.

Eredményes intézkedések:

A legtöbb lekötött forrást a **„Mikrovállalkozások versenyképességének fokozása”** – című felhívásunk eredményezte. A pályázatok egy része építési tevékenységet is magába foglalt, de jellemzőbb volt, hogy nagyobb értékű eszközbeszerzéssel fejlesztették a vállalkozásokat. Több potenciális pályázó a kötelező foglalkoztatás miatt nem fogott bele a pályázat elkészítésébe, hiszen a maximális támogatási összeg elnyerése mellett is nehéz lett volna az aktuális piaci körülmények között a követelmények teljesítése. Ezért ezen az indikátoron a jövőben enyhíteni szeretnénk, ösztönözve a pályázati kedvet a térségben.

Kevesebb összegre lehetett pályázni az **„Értékkel bíró helyi rendezvények támogatása”** – című felhívásunkban, de a támogatott kérelmek darabszámából látszik, hogy ez volt a legközkedveltebb kiírásunk, amelyre önkormányzatok és civil szervezetek egyaránt nagy számban pályáztak. Több, mint 70 db turisztikai vonzerőt jelentő kulturális, hagyományörző-, gasztronómiai-, és identitástudatot erősítő rendezvény sikeres lebonyolításához járultunk hozzá a térségben.

- Eredményes intézkedések: HACCS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Mikrovállalkozások versenyképességének fokozása	VP6-19.2.1.-48-1-17	61	29	240 353 571 Ft	209 685 088 Ft
Értékkel bíró helyi rendezvények támogatása	VP6-19.2.1.-48-7-17	98	48	110 194 288 Ft	117 812 451 Ft

Továbbfejlesztendő intézkedések:

Három olyan felhívásunk volt az előző időszakban, amelyek létjogosultsága a benyújtott kérelmek száma alapján igazolt, de kisebb módosításokat igényelnek. A **„Turisztikai szolgáltatások és kínálat fejlesztése”,** a **„Civil szervezetek eszközbeszerzéseinek, és céljaik elérésének támogatása”,** és az **„Épített- és kulturális örökségek megőrzése”** – című felhívásainkat kisebb korrekciókkal ebben a fejlesztési ciklusban is szeretnénk megnyitni, tekintettel arra, hogy a felmért igények jelentős hányada e felhívásokban támogatható tevékenységeket jelölt meg. A támogatást igénylőinek körét, az elszámolható költségek körét, valamint a támogatás mértékét igazítva az aktuális piaci helyzethez, két átfogó felhívást kívánunk kidolgozni jelen fejlesztési ciklusban a korábbi három helyett.

- Továbbfejlesztendő intézkedések: HACCS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Turisztikai szolgáltatások és kínálat fejlesztése	VP6-19.2.1.-48-2-17	12	9	82 169 240 Ft	84 046 323 Ft
Épített- és kulturális örökségek megőrzése	VP6-19.2.1.-48-4-17	25	19	165 324 054 Ft	151 871 618 Ft
Civil szervezetek eszközbeszerzéseinek, és céljaik elérésének támogatása	VP6-19.2.1.-48-5-17	51	34	65 302 879 Ft	37 062 440 Ft

Eredménytelen intézkedések:

Mindösszesen négy kérelem érkezett be a „**Helyi termékek piacra jutásának támogatása**” – című felhívásunkra, amelyből kettő részesült támogatásban. Az előző ciklus igényfelmérésénél sok projektötlet érkezett be az adott témában, így ezek megvalósítására lehetőséget kínáltunk a felhívás elérhetővé tételével. Mivel már a benyújtott pályázatok darabszáma sem igazolta a kezdeti igényeket, ezt a felhívást a jövőben nem tervezzük kimunkálni.

Az „**Esélyegyenlőség és társadalmi befogadás elősegítése**” – című felhívásunk az IH kötelező előírása okán került kidolgozásra. A kiírásra nem érkezett be kérelem, ezért ebben a formában hasonló, önálló felhívást nem kívánunk megjelentetni. Az esélyegyenlőség, és a társadalmi befogadás érvényre jutását a jövőben az egyes felhívások kiválasztási rendszerével kívánjuk elősegíteni.

- **Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.**

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Helyi termékek piacra jutásának támogatása	VP6-19.2.1.-48-3-17	4	2	9 090 960 Ft	9 999 996 Ft
Esélyegyenlőség és társadalmi befogadás elősegítése	VP6-19.2.1.-48-6-17	0	0	0 Ft	0 Ft

A támogatási kérelmek benyújtása és a projektek megvalósítása során felmerült változtatási, módosítási igények megfelelő kezelése érdekében az ügyfelek igénybe vették a munkaszervezet tanácsait, javaslatait, előzetesen konzultáltak a szabályos, és hatékony megvalósítás érdekében. Ezen felül a kifizetési kérelmek benyújtását megelőzően is sokan felkeresték Egyesületünket annak érdekében, hogy a benyújtásra kerülő kifizetési kérelmek megfeleljenek az előírásoknak, minél rövidebb átfutási idővel, és minél egyszerűbben lehessen hiánypótolni. A fejlesztések megvalósítási és fenntartási időszaka alatt a projektek döntő hányada esetében aktív kapcsolatot tartottunk fenn a kedvezményezettel. Több alkalommal vettünk részt rendezvényeken és tartottunk tájékoztató fórumokat az aktuális pályázatokról, a fejlesztési időszak során végbemenő változásokról, korrekciókról. Az így kialakult gyakorlatot a jövőben is szeretnénk folytatni, törekszünk arra, hogy az ügyfeleink továbbra is bizalommal forduljanak az Egyesület munkatársaihoz felmerülő kérdéseikkel.

Számos kérelmező saját felelősségre a TO kézhezvétele előtt nem kezdte meg pályázatát, az elhúzódó kérelemkezelés, és a gyorsuló ütemű infláció következtében pedig több pályázat ellehetetlenült, amely visszavonásokhoz és elállásokhoz vezetett. Ezért a következő időszakban lehetőségeinkhez mérten gyorsabb, és tervezhetőbb pályázati kérelemkezelést tervezünk lebonyolítani.

A 2014-2022-as programozási időszakra vonatkozó átfogó céljaink voltak: A helyi gazdaságépítés, szolgáltatásfejlesztés; a helyi társadalom együttműködésének elősegítése, és a közösségépítés. E célok hozzájárultak a térségben élők életminőségének javulásához. A helyi adottságokra és hagyományokra épülő fejlesztésekkel a térségbe látogatók száma mérhetően növekedett, így erősödött a térség belső integrációs szintje. A fejlesztések a meglévő munkahelyek megtartását eredményezték, a helyi munkaerő alkalmazása hozzájárult a térség népességmegtartó erejének növeléséhez és lassította a fiatalok elvándorlásának folyamatát. A térség fejlődésének feltétele a helyi szereplők megszólítása, aktivizálása, figyelmük ráirányítása a térség élhetőbbé tételének lehetőségeire, mely közös ügyünk volt.

Úgy hisszük, hogy a megvalósult fejlesztések szemlélete, sikere igazolja az alapjául szolgáló fejlesztési stratégia célkitűzéseinek érvényre jutását: innovatív, mégis hagyománytisztelő, ugyanakkor a kitűzött célok elérésében különösen hatékony formulákat felvonultató projektek. Olyan szemléletmódot képviselnek, amelyek minden fejleszteni szándékozó számára követendő példaként állnak a következő fejlesztési ciklus megvalósítása során. A projektek érdemben tudtak hozzájárulni a fejlesztési stratégiánkban kitűzött célok eléréséhez.

A lezáruló fejlesztési ciklus eredményeinek értékeléséből következően jelenlegi céljaink között is szerepel a helyi gazdaság-, és szolgáltatásfejlesztés; a kistérségi szereplők, entitások együttműködéseinek elősegítése, valamint a közösségépítés. Bízunk abban, hogy az előttünk álló fejlesztési ciklusban is közös gondolkodással, és térségi szintű együttműködéssel érjük el a Helyi Fejlesztési Stratégiánkban kitűzött célok megvalósulását.

6. Külső koherenciák azonosítása

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatóak olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevesbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő–műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalú stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságú városok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikroállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegei Integrált Területi Programok

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

Térszerkezeti adottságok: A Jászság az Észak-Alföldi Régióhoz, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyéhez tartozik, azon belül a Jászberényi Kistérséghez, ami gyakorlatilag a Jászság tájegységének felel meg. A kistérséghez (és így a Jászsághoz) az alábbi 18 település tartozik:

Alsó-Jászság: Jászapáti (járási székhely); Jászsalsószentgyörgy; Jászdózsa; Jászfákóhalma; Jászkisér; Jászládány; Jászboldogháza; Jásztelek; Jánoshida; Jászivány; Jászszentandrás; Alattyán

Felső-Jászság: Jászberény (járási székhely) (külterülettel); Jászárokszállás; Jászfényszaru; Jászágó; Pusztamonostor; Jászfelsőszentgyörgy

A történelmi Jászságnak nem voltak ugyan részei, de annak területébe ékelődött 3 település, melyeket földrajzi és néprajzi értelemben hozzá tartozónak tekintenek: Alattyán, Jánoshida és Pusztamonostor. Innen ered, hogy a Jász előtag hiányzik e települések nevéből.

Jászberény a térség központja 2021-ben 26.516 lakossal, mellyel egyben Jász-Nagykun-Szolnok vármegye második legnépesebb városa is. A **Jászságban** két település bír járási székhely ranggal: Jászberény (kedvezményezett járás), és Jászapáti (komplex programmal fejlesztendő járás). A HACS területe **5 városból, 1 nagyközségből és 12 községből** tevődik össze. A Jászság településein a természeti adottságokhoz, a mocsarak korlátaihoz alkalmazkodó építkezés alakította ki a jellegzetes kertes települések egy speciális formáját, az ún. **halmazos települést**. A községek, városok magját tervszerűtlenül épült, aprótelkes, halmazos beépítésű ingatlanok, a lakótelkek alkották, melyeket szálláskertek (ólas kertek, ún. szérűskertek) vettek körül (kétbeltelkes városszerkezet). A XIX. század első felében a térségben már jelentős tanyavilág virágzott, mely átvette az ólaskertek szerepét, ezt követően a kertek is lakóházakkal épültek be. Ez a jellemzően **fésűs beépítésű övezet** helyenként – főként az óvárosi részekben – ma is jól felismerhető a belső részt övező, nagyobb területű, szabályosabb telkekben.

Infrastruktúra: Az **akcióterületen két országos főútvonal, a 31-es számú főközlekedési útvonal:** Budapest - Jászberény - Füzesabony, valamint a **32-es számú főközlekedési útvonal:** Hatvan - Jászberény - Szolnok **halad át**, nyolc települést érintve. Mindkét főútvonalon **jelentős a személy-és teherforgalom**, aminek következtében szükségessé vált az útszerkezet megerősítése, felújítása, tengely-terhelhetőségének növelése. E munkálatok 2014-2015-ben a 31. számú út vonatkozásában elkészültek, a 32. számú út vonatkozásában a tengelyterhelés megerősítése, és a főút négysávúsítása a 2026-ig tartó fejlesztési időszakban fog megvalósulni, jelenleg a tervezési fázis zajlik. A villamosított **Hatvan - Szolnok (82-es) vasútvonal** 4 települést, a villamosítatlan **Szolnok - Vámosgyörk (86-os) vonal** további négy települést érint. A településeket összekötő, alsóbbrendű utak minősége esetenként kifogásolható, azonban az elmúlt években számos nagy volumenű útfelújítás zajlott a térségben.–A térség megközelíthetősége, a térségen belüli közlekedés színvonala döntő jelentőségű az ipari üzemek megtelepedése szempontjából. E tekintetben nagy előrelépés volt a 32-es számú főút Jászberény – Hatvan szakaszának megújítása (2020), valamint a Jászberényi elkerülő hiányzó szakaszának megépítése 2022-ben. Így az **iparilag leginkább fejlett Jászfényszaru, Jászárokszállás és Jászberény települések M3-as autópályához történő csatlakozása biztosított**. Az **ivóvízvezeték rendszerek állapota közepesnek** mondható, sok esetben az azbeszt-cement-, és vascsövek fokozatos cseréje, valamint az ivóvíz kutak felújítása, új kutak fúrása szükséges. **A vezetékes gázellátás és a villamos energiaellátás minden településen biztosított**. A köztisztviselési rendszer kiépítettsége teljes, azonban energiatakarékosság szempontjából sok esetben korszerűsítésre szorul.

Környezeti adottságok: A Jászság az Alföld északi részén elhelyezkedő, néprajzilag és földrajzilag környezetétől jól, bár nem azonosan elhatárolható terület. Természet-földrajzilag **az Alföld északi részén, a Tarna és a Zagyva folyók völgyében**, az Északi-középhegységtől délre helyezkedik el. Nyugatra a Gödöllői-dombságig, keletre a Tiszáig, délre Szolnokig terjed, míg északról a Mátra határolja.

A **mérsékelt meleg – száraz éghajlatú** kistérség **enyhén hullámos talajfelszínű, lejtése észak-déli irányú**, amit a mesterséges csatornák iránya is követ. A talaj **termőereje jónak** mondható, bár nem kimagasló. **Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmének keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.** A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési térségébe tartozó **Jászság különleges madárvédelmi területnek** minősül. A Natura 2000 érintett települései a térségen belül: Alattyán, Jászágó, Jászsalsószentgyörgy, Jászapáti, Jászárokszállás, Jászberény, Jászboldogháza, Jászdózsa, Jászivány, Jászkisér, Jásztelek.

A jászapáti, jászkiséri szikesek kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területnek nyilvánítottak, az ökológiai hálózat magterülete és ökológiai folyosója színesíti a hatalmas szántóterületekkel bíró határt. A **jásziványi füves puszták tájvédelmi körzete** a Bükki Nemzeti Park része. Uniós oltalomban részesült a Jászság „aranyaként” is sokat emlegetett nyári **szarvasgomba**, amelynek termőterülete az Észak-Alföldön, Jásziványon található. Jászivány határában találták meg az ország eddigi legnagyobb, 1,28 kg-os szarvasgombáját. Jászszentandráson működik az országban az egyetlen Szarvasgomba Múzeum is. A Jászság további kincse a **termálvíz**, Jászapáti, Jászberényben, Jászszentandráson, Jászárokszálláson és Jászboldogházán termálfürdő található hosszú évek óta, amelyet a német, holland turisták már a múlt rendszerben felfedeztek. Az alternatív hévízhasznosítás (mezőgazdasági-, ipari-, technológiai-, fűtési energia kiszolgálás) alárendelt, de egyre preferáltabb (Jászkisér, Jászapáti). A használt termálvizek sótartalma a felszíni befogadók szennyező anyag terhelését növeli. Az ivóvízes céllal termelésbe állított víztartó képződmények természetes hidrogeológiai védettsége elfogadhatónak mondható, az esetleges szennyező front lejutása a térség túlnyomó részén meghaladja a 30 évet. Sérülékeny vízbázis két községben található. A térségben kiemelten kell törekedni az utánpótlás bázisául szolgáló talajvizek szennyezésének visszaszorítására. Továbbra is problémát jelent a megfelelő infrastruktúra hiánya a biztonságos és hatékony ár-, és belvízi védekezéshez. A kistérség környezeti állapota a kevésbé szennyezett területek kategóriájába sorolható. A levegőminőségi adatok azt mutatják, hogy a kén-dioxid, a nitrogén-dioxid és az üledékes por koncentrációjának éves átlaga rendre alatta maradnak a határértékeknek. A **levegőszennyezést** elsősorban az ipari- és mezőgazdasági telephelyekhez köthető emissziós pontforrások okozzák. A területen keletkező hulladék a Jászsági- és Dél-hevesi Regionális Hulladéklerakó telepen kerül ártalmatlanításra. A Jásztelek külterületén lévő, 23,2 ha-os telepet a fenti két térség 32 önkormányzata által alapított Regio-Kom Társulás építette jelentős pályázati támogatásból. Felfutó rendszerben bevezetésre került a településeken a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés. Ezen fejlesztések alapjául szolgálnak a kistérség korszerű hulladékgazdálkodásának, valamint a környezetbarát szemléletmód térnyerésének. 2023-tól a térségi hulladékgazdálkodási koncessziót a Mol kapta meg, hasonlóan az ország más egységeihez.

A háztartások számára szolgáltatott gáz ára mennyisége 2022-ben jelentős mértékben emelkedett, melynek következtében a háztartások jelentős része visszaállt a fosszilis (szén, fa) energiafelhasználásra, következésképpen a levegő szénmonoxid szennyezettsége jelentős mértékben romlott. A térségbe települő-, vagy az itt már régóta prosperáló ipari üzemeknek egyre nagyobb az energiaigényük mind gáz, mind villamos energia vonatkozásában (Jász-Plasztik Kft, Dometic Zrt., stb.). A megújuló energiaforrások kihasználtságainak intenzitása javul, az egyre égetőbb energetikai beruházások gyors ütemben valósulnak meg a térségben is (napelem parkok, geotermikus energia hasznosítása). **Magas a napsütéses órák száma**, így a **napenergia** hasznosítására kimondottan alkalmas a terület. Kiaknázható lehetőségek vannak a **szélenergia**, valamint a mezőgazdasági hulladékok felhasználásában kulcsszereplő **biomassza energia** hasznosításában, továbbá a térség sajátosságánál fogva a **geotermikus energia** felhasználásában is.

Kulturális erőforrások: A Jászság külön joggal felruházott autonóm terület jogtörténeti szempontból, egyúttal sajátos fejlődésű kistérség, és népcsoport történelmi szempontból. Olyan terület, táj, népesség, amelynek a környezettől eltérő voltát soha senki nem tagadta, és nem vitatta. A kistérség lakói pontosan ismerik a Jászság határait, elkülönítik magukat a környező népcsoportoktól. A Jászságot övező települések népe határt von önmaga és a jászok közé, s másnak tudja őket. A mai jászsági

lakosság és a 13. században a területre beköltözött iráni (oszét) eredetű jászok között genetikus kapcsolat van. Néhány család leszármazottja az egykori beköltözőknek. A jász lakosság a viharos évszázadok (török hódoltság, Rákóczi szabadságharc) során soha nem semmisült meg teljesen. Néhány család mindig itt maradt, tovább folytatva az életet, megőrizve a tájhoz egyre inkább idomuló kultúráját. A jászok többsége a török időkben is folyamatosan lakta e területet, időleges és részleges elmenekülései, valamint az egyes községek elpusztulása ellenére is. A jász nép a török idők után is folyamatosan őrizte zártságát, a beköltözőket magukba olvasztották, hasonították. Olyan sajátos, nemcsak földrajzi, demográfiai, de etnográfiai és gazdasági egységet is alkotó önálló, a történelem során több alkalommal autonóm területi egységet alkotó közösségről beszélünk Jászság alatt, amely országosan is egyedülálló. A jászok függetlensége, szabadsága (a kunokhoz hasonlóan) a Redemptio óta (1745. május 6.) saját vívmánya. A Magyar Országgyűlés 2014. február 4-én történelmi emléknappá nyilvánította a Jászkun Redemptio napját. Az önmegváltás közös büszkeségén túl a Jászberényben őrzött Lehel Kürtje, a Jászkapitányok intézménye, a Jász viselet tovább élése, a Jász Világtalálkozó, a Jász Önkormányzatok Szövetsége, illetve a Jászok Egyesülete mind ékes példái a tradicionális területi-, társadalmi alapokon szerveződő összefogás sikerességének. Olyan élő, ható erő ez, melyre építhet a kistérség jelen stratégiai dokumentum keretében is.

A civil közösségek leképezik a helyi közösségekben nagyon **karakteres etnikai csoporttudatot** és a **jász identitás** ápolását. A kistérség kulturális értéktudata, hagyományőrzése (pl. **Jászok Világtalálkozója, Jászkapitányi cím, a Jász Múzeum** tevékenysége) követendő szimbólumokká váltak. Fontos, hogy e szimbólumok mögötti tartalom is megéledjen. Erre már számos figyelemre méltó kezdeményezés található a Jászságban. Hasonló jelentőséggel bírnak az épített környezet és a bennük működő társadalomformáló közösségi értékek, így pl. **templomok**, az utak melletti **számos szobor** (nepomuki szent János, szent Vendel, határjelző kőkeresztek), **kálváriák, kápolnák**. Az aktív humán örökség jelentősége ellenére a kistelepüléseken a művelődési szolgáltatások, lehetőségek száma elmarad a kívánalmaktól, bár a könyvtárral való ellátottság kielégítő. Figyelemre méltó a **tájházak** hálózata, amely az unikális országos rendszer részeként a Világörökség cím várományosa, és emellett élő kultúraalakító, valamint turisztikai szerepet is betölt. A Jászság hagyományai, önszerveződő képessége rendkívül erős, a megyében a legmeghatározóbb identitás-jellemzőkkel bír. Jász és roma hagyományok élnek a térségben, színvonalasan működnek **zenekarok, népdalkörök, tánc csoportok** stb. A legfontosabb kiemelendő érték ebben a kategóriában a **Jászság Népi Együttes** 2012-ben és 2018-ban a „**Fölszállott a páva**” – országos tehetségkutató verseny győztese. 2013-ban a **Csokonai Vitéz Mihály** közösségi, alkotói állami kitüntetésben részesültek. 2014-ben megkapták a **Prima díjat és a Prima Primissima Közönség-díjat**, 2019-ben pedig a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei **Területi Prima díjat**. A kistérség lakosságának mindennapjaiban jelentős szerepet játszik a civil élet, kiemelkedően magas számú civil szervezet tevékenykedik a térségben. Érdekvédelmi-, az ifjúsággal-, sporttal-, esélyegyenlőséggel- és nyugdíjasokkal foglalkozó civil szervezetek, a különböző betegségekben szenvedők szerveződésai (vakok és gyengén látók-, cukorbeteg-, mozgáskorlátozottak csoportjai), településszépítő- és hagyományőrző egyesületek, valamint a települési biztonság növelése érdekében működtetett polgárőr- és önkéntes tűzoltó egyesületek. A települések jó részén működnek **civil kerekasztalok**. A környezet- és természetvédelmi, valamint a turisztikai szervezetek tevékenysége kitörési pontja lehet a terület ezirányú turisztikai fejlesztési elképzeléseinek. A jászsági **honismereti szakkörök** feladatuknak tekintik az egykori népélet tárgyi emlékeinek összegyűjtését, megőrzését, de sokat tesznek a régi szokások megőrzése érdekében is (régii disznótor, aratás, cséplés, a szüret, a lakodalom és a betlehemezés). A kistérségben szép számmal vannak **kádárok, kovácsok, kosár és szalmafonók, asztalosok, népi iparművészek, népviselet készítőik, fafaragók**. Ahol a falusi turizmus számottevő, **bemutató műhelyek** is működnek (Jászapáti, Jászszentandrás).

Turizmus: A térség főbb turisztikai attrakciói a következők:

- Jász-Nagykun-Szolnok vármegye kistérségei közül a Jászság **műemlékekben** a **leggazdagabb**. Ezek közül is kiemelkednek a római katolikus templomok a hozzá kapcsolódó egyéb szakrális építményekkel együtt, melyek minden településen megtalálhatók. Például Jászapátiban található az Egri Főegyházmege második legnagyobb két tornyú temploma az egri bazilika után, illetve Jánoshidán a vármegye legrégebbi épített öröksége a román kori templom, valamint a premontrei rendház. A közelmúltban megújult rendház nemcsak építészeti, de kultúrtörténeti, turisztikai szempontból is különösen jelentős. Az országosan is egyedülálló jánoshidai premontrei rendház felújítása és turisztikai célú hasznosítása megtörtént. E speciális turisztikai területen a kistérség jelentős potenciállal és kiaknázatlan lehetőségekkel bír. ez nem inkább a műemlékbe.

- A térség jelentős turisztikai vonzereje a **termálvíz**, melyre épülő fürdő a kistérségben az alábbi településeken található: Jászszentandrás, Jászárokszállás, Jászboldogháza, Jászberény. Jászapáti minősített gyógyvízzel rendelkezik, így az itteni fürdő – Jászberényhez hasonlóan – az Országos Egészségpénztár (OEP) által finanszírozott gyógyászati kezeléseket is biztosít az ide látogatók számára.
- A kistérségben hét településen foglalkoznak vendéglátók szállásadással. A fürdővel rendelkező városokon kívül a horgászturizmusba bekapcsolódott Jásztelek, Jászkisér és Jászdózsa. Jelentős potenciállal bír továbbá Jászsalsószentgyörgy akár a vízi- akár a lovasturizmus tekintetében. Fontos feladat a meglévő turisztikai szolgáltatók fejlesztési elképzeléseinek támogatása.
- A kistérség életében kiemelkedő jelentőséggel bír a **rendezvény-turizmus**. Helyi, valamint kistérségi jelentőségűek a települések védőszentjeihez kötődő falunapok. Fontos megemlíteni a **Csángó Fesztivált** (nemzetközi folklór fesztivál Jászberényben), a Zsir ont he Feszt (zenei fesztivál Alattyanon), a Jász Kolbász (Gasztronómiai rendezvény – Jászberény), a **Jász Expo** (Gazdasági profilú kiállítás és fesztivál – Jászberény), a **Jászok Világtalálkozója** (térségi hagyományőrző nemzetközi fesztivál, évente változó jász településen, a térség legnagyobb rendezvénye), az Árokszállási Nyár programsorozat (Jászárokszállás), a Taréj Fesztivál (gasztronómiai és zenei fesztivál – Jászszentandrás), a Bivaly Fesztivál (Jászsalsószentgyörgy), a Zagyva Partyt (Jászberény), illetve **Nemzetközi Mézvásár** (Jászberény), **Jászsági Randevű**, Aratónap, a „Hagyományos szakmák, szakmai hagyományok” (Jászapáti).

Szélesebb térségi idegenforgalmi kínálat kialakítására nyújtanak lehetőséget az alábbi adottságok, lehetőségek:

- A térségen átfolyó Zagyva és Tarna folyók, valamint azok holtágai, illetve a halastavak meglétére alapozó **kerékpáros- és horgászturizmus**. Potenciált rejt magában a vadász-turizmus, mely a működő vadásztársaságok szolgáltatásainak bővítésével, valamint kínálatuk térségen kívüli minél szélesebb körű megismertetésével lenne javítható.
- A térségen kívüli nagyobb vonzáscentrumokat elérő kerékpáros túraútvonalak létrehozása a Zagyva menti települések napirendjén szerepel, ahogyan a távlati tervek között a Zagyva bekapcsolása az Alföld vízi turizmusának útvonalába is. A Jászapáti – Jászkisér, valamint a Jászfényszaru – Jászberény kerékpárutak jelenleg tervezési fázisban vannak. Előbbi megvalósulásával beköthető lesz Tizasülyön keresztül a Tisza-tavat is megkerülő Eurovelo 2 nemzetközi kerékpárhálózatba is.
- **Jászkun kapitányok nyomában:** Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gazdag jász és kun történelmi emlékanyagát, kulturális örökségét egyedülálló módon dolgozza fel az a tematikus **túraútvonal**, amelynek megvalósítására a vármegyei önkormányzat kezdeményezésére - a vármegyei múzeumi igazgatóság mellett - tíz település, valamint hetven turisztikai vállalkozás, civil szervezet fogott össze. A Jászságból Jászberényben található a túraútvonal állomásaként bemutató terem.
- **Alföld szíve (TDM) kedvezmény program:** A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat által indított és fenntartott kezdeményezés, mely számos, a megyében működő turisztikai szolgáltatót tömörít. A program keretében kedvezmények vehetők igénybe a térségbe látogató, és a programhoz csatlakozó turisták számára.

A **vallásturizmus** napjainkban virágkorát éli. A kistérséget érinti a Mária út egyik ága, és e téren potenciális vonzerőt jelenthet a Jászapátiban 2014 óta megtekinthető Szent II. János Pál pápa ereklyéje.

A térség társadalmi állapota:

A JKHK Egyesület területének **lakónépessége** 2018 óta folyamatosan **csökken**. 2021-ben 54 450 fő élt a térségben (Jászberény külterület nélkül), ami 2014-hez képest 1.657 fős csökkenést jelent. A természetes szaporodás, fogyás mutató az elmúlt években konstans negatív értéket mutat. A születések száma csökkent, a halálozások száma nőtt. A természetes fogyás, **előregedés** jelensége figyelhető meg, mértéke 2021-ben -7,73 ezrelék. (4. számú ábra) Az állandó népességből az időskorúak aránya (65 évesek és annál idősebbek) 18,4 % volt 2021-ben, amely 2014-től folyamatosan emelkedett. Az állandó népességből a 0-14 évesek aránya 2021-ben 16,4 %, folyamatosan emelkedik, és évről évre rendre meghaladja mind a vármegyei-, mind az országos átlagot. A térség előregedése lassuló ütemet mutat, évről évre emelkedik – még ha mérsékelt ütemben is – a fiatalok

aránya a Jászságban. Ezzel együtt a térségi fogyás továbbra is tetten érhető, bár a korábbi tervezési időszakhoz képest ennek intenzitása javulni tudott.

Az élhető vidék, a vidéket célzó programok mind szerepet játszanak abban, hogy a Jászság megtartó ereje javulni tudott. Ezzel együtt is folytatni kell és érdemes a térség megtartó erejének javítását – más célzott akciók és programok mellett – a Leader program sikerre vitelével. *A természetes népességfogyást a bevándorlók száma is árnyalja, javítja a térségben.* Az ezer lakosra jutó belföldi vándorlás egyenlege - amely **a bevándorlási és elvándorlási folyamatokat** mutatja - 2020-ban (2,4 ezrelék) és 2021-ben (4,58 ezrelék) már pozitív értékű, vagyis több volt a bevándorlók száma, mint a térséget elhagyók száma. A migrációs áramlatok intenzitásában és irányában a 2020. év és a megjelenő Covid-19 járvány hozott változást. A fővárosból többen költöztek el kisebb lélekszámú településekre.

Az óvodai férőhelyek száma 2014-2021-es időszakban 153 férőhellyel bővült. Jelentős fejlesztések valósultak meg Jásztelek, Jászfákóhalma, Jászágó, Jászberény, Jászdózsa, Alattyán gyermekintézményeiben a TOP és a Magyar Falu Program keretében. Az egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek száma 0,7 fő volt 2014-ben, ez 2021-re 0,9 főre emelkedett, jelentősen javult tehát a térségi intézményi kihasználtság. A települések nagy részén - kivéve Jászivány, és Jászágó községeket - működik általános iskola, a kistérség három településén (Jászapáti, Jászárokszállás, Jászberény) középiskola is. A Jászságban egy felsőoktatási intézmény működik, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem – *Jászberényi Campus* – Tanítóképző Kar. Igény mutatkozik – elsősorban a gazdasági szféra részéről – a térségben a műszaki profilú, minőségi közép- és felsőoktatásra. Általános iskolai nappali rendszerű oktatásban 4213 tanuló részesült, amely közel 5 %-os csökkenés 2014-hez képest, a 2014-2021-es időszakot vizsgálva ez az érték 2019-ben volt a legalacsonyabb 4071 fővel, de csökkenés figyelhető meg a szakközépiskolai képzések esetében is. Nemzetiségi általános iskola a tervezési területen nincs.

Az **egészségügyi infrastruktúra helyzete elégséges**, az ellátórendszer kiépített. Az egészségügyi hasznosítású épületek és azok felszerelése sok esetben felújításra, **korszerűsítésre szorulnak**. A térségben sok a beteg, valamint a megváltozott munkaképességű személyek száma is jelentős, magas a mozgáskorlátozottak, fogyatékosok száma. A **lakosság általános egészségügyi állapota nem kielégítő**, ezért indokoltak az egészségügy területén a preventív intézkedések, az egészséges életmódra nevelés. Ezen tevékenységeket/ lehetőségeket is érvényesíteni kívánjuk a jelenlegi stratégiánkban, számítva itt is a civil szervezeteinkre. Az egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma nőtt, 2021-ben már 2178 főre jutott egy orvos, 2014-ben még 1650 páciensre jutott egy házi orvos. Megfigyelhető, hogy a házi orvosok körében jelentős az elöregedés, a nyugdíjba vonuló orvosok helyett nincs utánpótlás, sok a betöltetlen praxis. A Jászberényben működő Szent Erzsébet Kórház hivatott a területi fekvő- és sürgősségi betegellátásra. Kistérségi szinten a szociális ellátórendszer kiépített, további fejlesztésre szorul az elöregedő társadalmi struktúrából következően növekvő igények miatt.

Az **elmúlt időszakban több családi ház épült a térségben**, amely részben a kormányzati otthonteremtési támogatásoknak (csok, falusi csok, babaváróhitel), részben pedig az MNB zöld otthonteremtési programjának köszönhető. A HACS területén száz lakosra jutó adófizetők száma 50,1 fő. A mutató kedvezően alakult az elmúlt hét évben, így 2021-ben az eltartottak-, és az adófizetők száma közel azonos. Szintén **növekvő tendenciát mutat az ezer lakosra jutó személygépkocsik száma**, amely 2021-ben már 383 db volt. A közbiztonsági kockázat mértéke jelentősen javult az elmúlt években, mára már elenyésző. 2021-ben ezer lakosra 16 regisztrált bűncselekmény jutott. 2014-hez képest 43%-os csökkenést jelent.

A gazdaság helyzete:

A nyilvántartott **álláskeresők száma a térségben jelentősen javult** az országos és vármegyei tendenciákkal egyezően. 2014-ben még 2.450 fő volt, 2021-re 1765 főre csökkent, amely 28%-os javulást jelent. A 5. számú ábra a nyilvántartott álláskeresők számát mutatja településenként. A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya romlott, 2021-ben 9,2%-kal emelkedett 2014-hez képest. Ebben jelentős szerepet játszott a pandémia idején tapasztalt lezárások, korlátozások melyek számos gazdasági ágazatot súlytottak. Ennek a mutatónak az értéke a korlátozások elmaradásával, valamint a termelés, és a szolgáltatóipar éledésével valószínűleg napjainkra jelentősen javultak, egzakt adat még nem ismert. A 25 év alattiak körében csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma 2021ben. A nyilvántartott álláskeresők 57,4%-a legfeljebb 8 általános iskolát végzettséggel rendelkezik, amely 3,5%-os növekedést jelent 2014-hez képest. 1,6 %-os emelkedés figyelhető meg a magas presztizsű foglalkoztatási csoportokban alkalmazottak arányában 2021-ben 2014-hez képest. A munkaerőpiacon tehát

egyszerre van jelen a szakképzetlen és a túlképzett munkaerő foglalkoztathatóságának hiánya, ugyanakkor a szükségesnél kevesebb az igényeknek megfelelő képzettségű munkavállaló. A gazdasági- és infrastrukturális lehetőségek fejlesztésével a térség népesség megtartó erejének javítása közvetett módon eszközölhető.

2014 óta folyamatosan bővül a regisztrált vállalkozások száma. 2021-ben 7.617 vállalkozást tartottak nyilván a térségben, amely 665-tel több volt, mint 2014-ben. Az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma 2021-ben 139,9 volt, ebben az esetben pozitív javulás tapasztalható 2014-hez képest, melynek aránya 12,9 %. Az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma 2020-ban 136,2, az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma 47 db volt, ez azt jelenti, hogy regisztrált vállalkozások csupán 34,5 %-a működött 2020-ban (6. sz. ábra). Ebben az időszakban a legtöbb működő vállalkozás ipari és építőipari tevékenységet folytatott. **A térség vállalkozói összetételét főleg a mikro-, kis- és középvállalkozások alkotják.** Az 1-9 fős működő társas vállalkozások száma 656 db, a 10-19 fős társas vállalkozások száma 51 db, a 20-49 fős működő társas vállalkozások száma 26 db volt 2019-ben. Csökkent a regisztrált őstermelők száma. A térségen belül a **legtöbb vállalkozás az ipar és a kereskedelem szektorban tevékenykedik.** A legnagyobb foglalkoztató az elektronika, feldolgozóipar, villamos energia-, gáz-, gőz-, vízellátás szektor. A tervezési terület gazdasági szempontból meglehetősen ambivalens. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye ipari termelésének mintegy 2/3-a Jászágban kerül előállításra, ugyanakkor a gazdaságilag erős, jelentős foglalkoztatókat mindössze három település, Jászfényszaru, Jászárokszállás és Jászberény tudhatja magáénak. Ezáltal a történelmi ún. „Felső Jászág” (Jászberényi Járás) gazdasági potenciálja jelentősen magasabb az Alsó Jászágénál (Jászapáti Járás).

7.2 SWOT analízis

<p>ERŐSSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relatív magas a működő mikrovállalkozások aránya és jellemzi őket az innovatív gondolkodásmód - A térség jelentős termálvízzel és természeti értékekkel rendelkezik -A térség gazdag országos és helyi védelem alatt álló épületekben - Az önkormányzatok és a civil szervezetek aktív szerepvállalói a közösséget szolgáló kezdeményezéseknek/fejlesztéseknek - A jász gyökerek és a hagyományörzés jelentős közösségi összetartó erőt jelentenek 	<p>LEHETŐSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ipari parkok bővítése a térségben - A megújuló energiahordozók pozíciója erősödik, energiahatékonyságot célzó fejlesztések - A védett értékek megújíthatóak funkcióval történő megtöltéssel (gazdasági szolgáltatás, turisztikai vonzerő) - Fiatal generáció bevonása a közösségi tevékenységekbe - Növekszik az érdeklődés a vidéki élet, és a vidéki turisztikai desztinációk iránt
<p>GYENGESÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tőkeszegény mikrovállalkozások - A települések nem képesek kihasználni a vendégforgalom által potenciálisan generált egyéb szolgáltatások iránti keresletet - Sok az üresen álló, elhagyatott épület, és kevés a megújuló energiaforrások hasznosítására alkalmas ingatlan - A települések népessége elöregedő - Az átlagjövedelmek alacsonyak, ezért hátrасoroltta válik a kulturális kiadásokra fordítható forrás 	<p>VESZÉLYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> -Magas inflációval és energiakitettséggel terhelt gazdasági környezet - Közelben lévő nagyvárosok elszívó ereje (munkaerő, idegenforgalom) - Eltűnőben vannak a hagyományos vidéki élet szépségeit őrző tárgyi-, kulturális és közösségi értékeink - Lakossági önszerveződés csökkenése, inaktivitás, érdektelenség fokozódása - Népességcsökkenés és elöregedés

A SWOT analízis megállapítása, hogy a térségből jelentős mértékű az elvándorlás, döntően a fiatalok körében. Egy élhető térség képes megtartani fiataljait, mi ehhez a térségformáló szerephez igyekszünk kapcsolódni a fejlesztési stratégiánk célkitűzéseinek megteremtésén.

A **mikrovállalkozások** beruházásainak támogatásával fejlődik az általuk nyújtott szolgáltatások mennyisége és/vagy minősége, javulnak a gazdasági mutatók és új munkahelyek létrehozása valósulhat meg. A gazdasági körülményeken túl a baráti kapcsolatok, a közösségi összetartozás élménye is nagyban hozzájárul az elvándorlás ütemének csökkenéséhez. Ehhez elengedhetetlen a vidéki településeken és térségekben a **közösségi kohézió erősítése**, a szülőföldhöz való kötődés elmélyítésének élménye alulról építkező kezdeményezések (rendezvények, közös programok) által. A térségben megtalálhatóak a **turisztikailag** jól hasznosítható infrastrukturális és történelmi adottságokkal bíró helyszínek, melyek fejlesztése régóta tapintható igény a Jászságban. A **környezettudatos gondolkodásmód**, a megújuló energiaforrások alkalmazására való törekvés a térségben még gyermekcipőben jár. Fontos a szemléletmód váltás elősegítése programok, előadások, illetve a megvalósuló fejlesztéseket kiegészítő energiatakarékos alkalmazások (napelem, napkollektor, innovatív technológiai megoldások) ösztönzésével.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összefoglalása

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképevel összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

8.1 A stratégia jövőképe

A Jászság jelentős táji-, építészeti-, valamint egyedülálló történelmi örökséggel rendelkezik, melyek alkalmas alapjai lehetnek a jelen pillanatban ismert, és alkalmazott fejlesztési forráskeretek innovatívabb, átfogóbb szerkezetű allokációjának. Unikális kulturális- és civil közösségi értékeink összehangolt és konstruktív működtetésével jelentősen javíthatók a térség demográfiai problémái.

E stratégia mentén szeretnénk letenni az alapjait annak a gyermekeink lakhelyéül szolgáló – gazdasági, valamint társadalmi szempontból is fenntartható és élhető – térségnek, mely generációkon át képes kiszolgálni az itt élők igényeit.

Célunk a térség élhetőbbé tétele, a vidék megtartó ereje, a közösségek tagjainak egymás iránti felelősség érzete, az összetartozás élménye, egyszóval a Jászság identitástudata és élhető miliője megőrizhető és átörökíthető legyen az utánunk jövő generációk számára.

8.2 A stratégia célhierarchiája

A legfontosabb célok:

- a vidéki térségekben a mikrovállalkozások fenntartása, erősítése;
- az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása;
- közösségi terek/turisztikai célpontok fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése;
- a fiatalok helyben tartásának támogatása, letelepedésük segítése, az elvándorlás megelőzése

1/ A vidéki térségekben a mikrovállalkozások, fenntartása, erősítése:

A jelen kor bizonytalan, egyre kevésbé vállalkozásbarát gazdasági környezetére tekintettel (gyorsuló infláció, energiakitűrés, járványügyi korlátozásokból eredő nehézségek) különösen is indokolt a szektor támogatása. Számtalan olyan gazdaságfejlesztési forrás érhető el a kis- és középvállalkozások számára (Ginop, Kehop), melyekből volumenkorlátok miatt a mikrovállalkozások kívül rekednek. Emellett nevezett operatív programok – jellegükből adódóan is – nem reflektálnak helyi-, vagy kistérségi szintű igényekre. Tekintettel a fejlesztési térség gazdasági szereplőinek nagyságrendjére, valamint a beérkezett fejlesztési igényekre indokoltnak tartjuk kizárólagosan a mikrovállalkozások helyzetbe hozását. A mikrovállalkozások volumenét messze meghaladó gazdasági kapacitással bíró kis- és középvállalkozások fejlesztési igényeinek forrásszükséglete messze meghaladja a jászsági leader források összértékét, ebből adódóan érdemi fejlesztések megítélésünk szerint a kis- és középvállalkozói szektorban nem valósíthatók meg leader forrásból. Meggyőződésünk, hogy a mikrovállalkozások projektjeinek támogatásával sokkal hatékonyabban tudunk hozzájárulni a térség fejlődéséhez, a foglalkoztatás, a termelékenység és a fenntarthatóság javításához.

2/ Az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása:

Fontos célunk a vidék lakosságmegtartó erejének növelése, attrakciójának javítása a városi léttel szemben. Ehhez elengedhetetlen a vidéki településeken és térségekben a közösségi kohézió erősítése, a szülőföldhöz való kötődés elmélyítésének élménye alulról építkező kezdeményezések által. A sajátosan egyedi jász identitás megőrzése nemcsak feladatunk, kötelességünk is.

3/ Közösségi élet, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése:

A térségünkre hagyományosan jellemző építészeti sajátosságok megőrzésével az általunk támogatott projektek megvalósítása során. A vidék jelenleg még meglévő vonzereje akkor tartható meg közép- és hosszútávon egyaránt, ha megőrizük és átörökítjük az utánunk jövő generációk számára azokat a sajátos építészeti és kulturális stílusjegyeit, melyek képesek voltak évszázadokon át élhető közösségek életteréül szolgálni.

4/ A fiatalok helyben tartásának támogatása, letelepedésük segítése, az elvándorlás megelőzése:

Bár a vonatkozó mutatók jelentősen javultak az elmúlt években, még mindig jelentős a térségből történő elvándorlás, döntően a fiatalok körében. Ez nem pusztán a munkahelyek meglététől függ, bár a célok között e mutató javítása is szerepel indirekt módon. Ma már azt látjuk, hogy a gazdasági körülményeken túl a baráti kapcsolatokat, a közösségi összetartozás élménye is nagyban hozzájárul az elvándorlás ütemének csökkenéséhez. Egy élhető térség képes megtartani fiataljait, mi ehhez a térségformáló szerephez igyekszünk kapcsolódni a fejlesztési stratégiánk célkitűzéseinek megtétele során is.

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

Az egyes intézkedéseket az alábbi szerkezetben kérjük bemutatni:

- 1) **Az intézkedés megnevezése:** **Mikrovállalkozások versenyképességének fokozása**
- 2) **Specifikus cél:**
 - Új munkahelyek létrehozása
 - Termelékenység, kapacitás-korlátok, gazdálkodási volumen javítása
- 3) **Indoklás, alátámasztás:** Szükséges, hogy a kor piaci kihívásaihoz alkalmazkodó vállalkozások jöjjenek létre, és munkavállalókat alkalmazzanak, termelési kapacitásuk bővítése, vagy szolgáltatási színvonaluk és palettájuk javítása által.
- 4) **A támogatható tevékenységek meghatározása:**
 - építés
 - zöld beruházások (pl.: napelem)
 - eszköz-, gép illetve tehergépjármű (max. 3,5 t össztömegig) beszerzése
 - kötelező tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása
 - projektelőkészítés
 - marketing tevékenység
 - projektmenedzsment tevékenység
- 5) **Nem támogatható tevékenységek meghatározása:**
 - Személygépjármű beszerzés
 - Élő állat vásárlás
 - Használt árucikkek beszerzése
 - Támogatási jogosultságok megvásárlása
 - Lágyszárú növények
 - Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése
 - Saját teljesítés
 - Lakófunkciót betöltő ingatlanhoz kapcsolódó építés
- 6) **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:**
 - Nem támogatott tevékenységek közé tartozik a szálláshely, fürdőök, valamint turisztikai attrakcióval bíró fejlesztések.
 - Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán. Ez alól kivételt képez, ha a benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a lehatárolást a projekttervben szükséges bemutatni.
- 7) **A jogosultak köre:**
 - mikrovállalkozások
 - egyéni vállalkozók
 - őstermelők
- 8) **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**
 - a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások
 - ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság
 - fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság
 - projektterv minősége
 - térségi szempont
 - a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit

- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.)
- humán erőforrás

9) **Tervezett forrás:**

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 147 000 000 Ft
- b) a támogatás intenzitása: 65 %
- c) a projektméret korlátai: 5.000.0000 – 12.000.000 Ft
- d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) **A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:** 2024. I. félév – 2026. II. félév

11) **A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:** 24 hónap

12) **Kimeneti indikátorok:**

- Napelemes fejlesztések (db): 12
 Létrehozott munkahelyek száma (db): 10
 Beszerzett eszközök száma (db): 12
 Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma (db): 12

1) **Az intézkedés megnevezése:** **Turisztikai- és közösségi célokat szolgáló beruházások végrehajtása**

2) **Specifikus cél:**

- Turisztikai kapacitás- és szolgáltatási színvonal fejlesztése
- Termelékenység, kapacitás-korlátok, gazdálkodási volumen javítása
- Új munkahelyek létrehozása

3) **Indoklás, alátámasztás:** A Jászság turisztikai szempontból nemzetközi, vagy országos attrakcióval nem bír. Mindezek ellenére a turisztikai ágazatban részint a termálkincsre, részint az épített- és természeti értékekre, illetve a horgász-, kulturális-, gasztronómiai-, vallási turizmusra alapozva jelentős lehetőségek rejlenek, melyek kibontakoztatására foglalmaztuk meg ezen intézkedési specifikációt.

4) **A támogatható tevékenységek meghatározása:**

- építés
- eszköz-, illetve gép beszerzése
- zöld beruházások (pl.: napelem)
- kötelező a tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása
- projektelőkészítés
- marketing tevékenység
- projektmenedzsment tevékenység

5) **Nem támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- Lágyszárú növények
- Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése
- Saját teljesítés
- Lakófunkciót betöltő ingatlanhoz kapcsolódó építés
- Új szálláshely létrehozása

6) **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:**

- Új turisztikai szolgáltatónak számító pályázó támogatásban nem részesíthető.
- Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán. Ez alól kivételt képez, ha a

benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a lehatárolást a projekttervben szükséges bemutatni.

7) **A jogosultak köre:**

- mikroállalkozások
- egyéni vállalkozások
- költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek

8) **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság
- projektterv minősége
- térségi szempont
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.)
- humán erőforrás

9) **Tervezett forrás:**

- a) **az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás:** 126 000 000 Ft
- b) **a támogatás intenzitása:** 65 %
- c) **a projektméret korlátai:** 5.000.000 Ft – 12.000.000 Ft
- d) **a támogatás módja:** hagyományos költségelszámolás

10) **A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:** 2024. I. félév – 2026. II. félév

11) **A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:** 24 hónap

12) **Kimeneti indikátorok:**

- 13) Napelemes fejlesztések (db): 8
Létrehozott munkahelyek száma (db): 2
Beszerzett eszközök száma (db): 10
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma (db): 4
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma (db): 3

1) **Az intézkedés megnevezése:** **Civil szervezetek, és helyi önkormányzatok céljainak támogatása**

2) **Specifikus cél:**

- Civil és a közsféra tevékenységeinek ösztönzése, javítása

3) **Indoklás, alátámasztás:** A Jászság hagyományosan erős, összetartó és aktív civil közösségi életet tudhat magáénak. E civil szervezetek túlnyomó többsége már bizonyította fennállása óta létjogosultságát, hiánypótló szerepét működési területén. Az itt élők, az önkormányzatok ismerik, támaszkodnak e közösségek munkájára, sok esetben a kötelező feladatellátások terén is. Fontos tehát, hogy a civil és a közszférában tevékenykedő szervezetek megfelelő infrastrukturális háttérrel, céljaik eléréséhez szükséges támogatottságát a fejlesztési források allokálása során figyelembe vegyük.

4) **A támogatható tevékenységek meghatározása:**

- építés
- eszköz-, illetve gép beszerzése
- kötelező a tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása
- projektelőkészítés
- marketing tevékenység
- projektmenedzsment tevékenység

5) **Nem támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás

- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- Lágyszárú növények
- Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése
- Saját teljesítés
- Lakófunkciót betöltő ingatlanhoz kapcsolódó építés

6) **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:**

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán. Ez alól kivételt képez, ha a benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a lehatárolást a projekttervben szükséges bemutatni.

7) **A jogosultak köre:**

- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (történelmi egyházi jogi személyek, egyesületek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

8) **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság
- projektterv minősége
- térségi szempont
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.)

9) **Tervezett forrás:**

e) **az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás:** 63 000 000 Ft

a) **a támogatás intenzitása:**

- beruházások: 65 %
 - nem termelő beruházások/fejlesztések: 90 %
- b) **a projektméret korlátai:** 1.000.000 Ft – 2.000.000 Ft
- c) **a támogatás módja:** hagyományos költségelszámolás

10) **A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:** 2024. I. félév – 2026. II. félév

11) **A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:** 24 hónap

12) **Kimeneti indikátorok:**

- 13) Beszerzett eszközök száma (db): 32
 Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma (db): 4
 Fejlesztéssel érintett szervezetek száma (db): 6

1) **Az intézkedés megnevezése:** **Értékkel bíró helyi rendezvények támogatása**

2) **Specifikus cél:**

- Turisztikai kapacitás, és szolgáltatási színvonal fejlesztése
- Közösségépítés, együttműködések javítása
- Hagyományőrzés

3) **Indoklás, alátámasztás:** A Jászság turisztikai vonzerejének növelése a kulturális és gasztronómiai értékekre alapozva. A tradíciókat, a Jászság hagyományait felelevenítő és reprezentáló rendezvényeknek közösségépítő, helyi kötődést elősegítő jelentősége is megkérdőjelezhetetlen,

4) **A támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Szolgáltatás igénybevétele
- Kötelező a tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása
- Marketing tevékenység
- Projektmenedzsment tevékenység
- Projektelőkészítés

5) **Nem támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- Lágyszárú növények
- Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése.

6) **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:**

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán. Ez alól kivételt képez, ha a benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a lehatárolást a projekttervben szükséges bemutatni.

7) **A jogosultak köre:**

- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (történelmi egyházi jogi személyek, egyesületek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

8) **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság
- projektterv minősége
- térségi szempont
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.)

9) **Tervezett forrás:**

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 84 000 000 Ft
- a támogatás intenzitása: 90 %
- a projektméret korlátai: 2.000.000 Ft – 3.000.000 Ft
- a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) **A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:** 2024. I. félév – 2026. II. félév

11) **A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:** 24 hónap

12) **Kimeneti indikátorok:**

Megvalósult rendezvények száma (db): 23
 Rendezvényeken résztvevők száma (fő): 2300
 Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma (db): 7
 Fejlesztéssel érintett szervezetek száma (db): 3

9.2 Együttműködések

a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

Jelen fejlesztési ciklus során – hasonlóan a korábbihoz – ugyancsak tervezünk mind térségek közötti, mind nemzetközi együttműködés keretében megvalósuló projekteket létrehozni. A korábbi együttműködéseink sikere egyértelműen arra predesztinál bennünket, hogy érdemes továbbra is foglalkozni az ilyen típusú projektekkel.

Tervezett, bevonásra kerülő térségek:

Nemzetközi együttműködés keretében: Lengyelország, Románia (Erdély), Ausztria - LEADER Helyi Akciócsoportok

Térségek közötti együttműködés keretében: Zemplén tájegység, egy szomszédos tájegység – önkormányzatok, vállalkozások

E projektek kimunkálásával célunk a környezettudatos, megújuló energiák hasznosítására fókuszáló gondolkodásmód és a vidéki élet népszerűsítése, gyakorlati alkalmazásuk lehetőségeinek bemutatása a térségek közötti projektek vonatkozásában. Emellett a hagyományőrzés, egymás kultúrájának, szokásainak megismerése, a jó gyakorlatok kölcsönös elsajátítása a nemzetközi projektek kapcsán. Mindkét esetben a fiatal generációk ismeretanyagának bővítésére koncentrálnunk elsősorban, őket gazdagítva tudással, tapasztalattal, élményekkel. Olyan kapcsolatok kiépítésére törekszünk, melyek tartósan képesek hosszú távon elősegíteni a térségek fejlődését, önálló arculatuk megőrzését, az elmélyülő kapcsolatokból eredő további gazdasági- és kulturális hozadék megteremtődését.

A projektek tervezett összege: 25.000.000,- Ft / projekt

b) Egyéb együttműködések megvalósítása

Egyéb együttműködések megvalósítása nem tervezett.

9.3 Kommunikációs terv

Célcsoport meghatározása: A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete stratégiájának megvalósítása során is törekszik a nyilvánosság teljeskörű tájékoztatására. A térség igényeire kielégítő, és előremutató válaszokat megfogalmazó stratégia megalkotása érdekében nemcsak a széleskörű tájékoztatás, de a visszacsatolások is fontosak számunkra. Szűkebb célcsoportjaink közé tartoznak a térségünkben megtalálható különböző szereplők: önkormányzatok; mikrovállalkozások, egyéni vállalkozók, őstermelők, civil szervezetek, egyházak.

A nyilvánosságot biztosító kommunikációs eszközök:

Egyesületünk legfőbb kommunikációs platformja a munkaszervezet által szerkesztett és folyamatosan frissített www.jaszleader.hu weboldal, amely könnyen hozzáférhető, és naprakész módon biztosítja az aktuális információkhoz való hozzájutást. Saját honlapunkon kívül egyéb internetes megjelenési lehetőséget biztosítanak a kistérség szereplői pl.: önkormányzatok, civil szervezetek honlapjai, facebook oldalai.

Egyesületünk gyakran alkalmazza az **e-mail-en történő tájékoztatást**, következő időszakban **hírlevelek** kiküldését is tervezzük. A címtárunkban különböző csoportokat (pl.: JKHK tagok, önkormányzatok, nyertes pályázók, pályázati érdeklődők) hoztunk létre a célzott információküldés érdekében.

A térség területén többször tartunk **tájékoztató fórumokat** A Fórumok ingyenesek és nyilvánosak, azokon bárki részt vehet. Az eseményekről szóló meghívókat közzé tesszük a honlapunkon és kiküldjük a címtárunkban szereplő tagjaink számára, amit az adott település illetékes Önkormányzatának segítségével több szereplőhöz is eljuthat.

Az elmúlt időszakban is közkedveltek voltak pályázóink körében a **személyes és telefonos kapcsolatfelvétel (konzultációk)**, illetve az **e-mailen keresztül történő megkeresés**, hiszen itt egyéni kérdéseikre, problémáikra kaphatnak választ a

munkaszervezet tagjaitól. Elérhetőségeink megtalálhatók honlapunkon, az általunk megküldött e-mailekben és dokumentumokon egyaránt.

HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségei:

A munkaszervezet az Egyesületről szóló, aktuális dokumentumokat (beszámoló, Alapszabály, SZMSZ) és a közérdekű információkat a www.jaszleader.hu weboldalán teszi közzé. A működéssel kapcsolatos egyéb dokumentumok a Szervezeti és Működési Szabályzatunkban foglaltaknak megfelelően megtekinthetők az Elnökkel való egyeztetést követően, amennyiben az egyesület gazdasági érdekeit nem sértik és a betekintést kérő kötelezettséget vállal mások személyi jogainak tiszteletben tartására, valamint a törvényes működés biztosítása érdekében az Egyesület ügyei vonatkozásában a titoktartásra. Az iratokba való betekintés a munkaszervezet irodájában az Elnök/Alelnök jelenlétében lehetséges. A személyességi jogokat és az Egyesület gazdasági jogait nem sértő iratokról az Elnök engedélyével másolat készíthető. Az információkkal kapcsolatos észrevételekre, visszajelzésekre személyesen, telefonon és e-mailen keresztül van lehetőség. Munkatársainkat a munkaszervezeti irodában ügyfélfogadási időben kérdésével bárki felkeresheti. Az Egyesület valamennyi elérhetősége (postacím, telefon, e-mail cím) megtalálható a honlapunkon, továbbá az általunk kiküldött összes dokumentumon és e-mailen szerepelnek. A kívülről érkező iratok érkeztetése, iktatása folyamatos, biztosítva ezzel a könnyű visszakereshetőséget.

A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás:

A kommunikációs tervben felsorolt tevékenységek végrehajtását a munkaszervezet-vezető felügyeli, betartásáért ő felel. Az előzőekben meghatározott célcsoportok részére történő információ eljuttatásának feladatára a munkaszervezet vezetője a munkaszervezet tagjait jelölheti ki. A munkaszervezet hatáskörét túllépő kérdésekben (Alapszabály szerint) az elnökség dönt.

A HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve:

A Helyi Fejlesztési Stratégiával kapcsolatos kommunikáció **folyamatos**. Az Egyesületünk legfőbb kommunikációs platformján, weboldalunkon külön **Helyi Fejlesztési Stratégia 2023-2027 menüpontot** hoztunk létre, ahol az érdeklődők minden fontos információt és eseményt megtalálhatnak a Stratégiával kapcsolatosan.

A HFS tervezéssel, szervezéssel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek 2022. novemberétől 2023. novemberéig tartottak, melyek a Stratégia 2. fejezetében kerültek bemutatásra.

A Helyi Fejlesztési Stratégia végleges jóváhagyását követően a pályázati felhívásokat szintén a **honlapunkon** tesszük elérhetővé. Ezen felül **e-mailek** értesítjük azokat az ügyfeleinket is, akik fejlesztési szándékukat elérhetőségeink valamelyikén korábban jelezték felénk (pl.: projektgyűjtő adatlapok beküldésével, személyes-, telefonos- és e-mailes megkeresés alkalmával). Ezt követően **fórumokat** szervezünk, ahol ismertetjük a pályázatok benyújtásának feltételeit. A támogatásunkkal megvalósuló rendezvényekre a honlapunkon kihelyezett meghívóval fogjuk felhívni a nyilvánosság figyelmét, a megvalósult fejlesztésekről, a pályázati kiírások eredményeiről és statisztikáiról szintén a honlapunkon adunk tájékoztatást. A HFS megvalósítása során végzett kommunikációs tevékenységek 2022. novemberétől a 2023-2027-es fejlesztési ciklus zárásáig tartanak.

A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve:

A kommunikációs feladatok ellátása külön pénzügyi tervet nem igényel, a feladatok ellátása alapvetően bérköltség jellegű, belső munkaerőt vesz igénybe. A kommunikációs tevékenységek közül a saját honlap üzemeltetése, az esetleges egyéb médiákban való megjelenés (szórólap kiadás, újságcikk megjelenés) és a különböző rendezvényeken való útiköltség jelent ráfordítást. A fórumok megtartásához az önkormányzatok a helyszínt ingyen rendelkezésre bocsájtják. A HFS tervezéssel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek 2022. év novembertől egészen a HFS, IH és HACS

közgyűlés általi elfogadásáig tartanak, előreláthatóan 2023. év végéig. A HFS megvalósítása során végzett kommunikációs tevékenységek 2023. év végétől a 2023-2027-es

tervezési ciklus végéig tartanak. A felsorolt tevékenységek a HACS animációs forráskeretéből (11. b táblázat) kerülnek finanszírozásra.

9.4 Egyéb, a HACs által megvalósított projektek

A 3.b pontban leírt összefogásokra tekintettel úgy gondoljuk rendelkezünk kellő ismerettel, tapasztalattal, és gyakorlattal ahhoz, hogy az eddig ad-hoc jelleggel, önkéntesen végzett feladatokra alapozva egy saját projektet munkáljon ki, és valósítsa meg az Egyesület munkaszervezete. E projekt keretében a már kialakított civil kapcsolatokon nyugvó gyermektáboroztatást kívánunk megvalósítani, melynek során helyismereti tudást szeretnénk átadni a fiatal generáció számára. A projekt keretében játékosan ismerhetik meg a táborokban résztvevő gyermekek szülőföldjük unikális hagyományait, a Jászság történelmét, a bennünket körülvevő épített- és természeti környezet sajátosságait.

A megvalósítás során nemcsak a táboroztatást közvetlen költségeit (szállásdíj, étkezés díja, strandbelépő, stb.) szeretnénk elszámolni, hanem beruházási költségeket is, annak érdekében, hogy az ily módon megkezdett munka stabil infrastrukturális alapokon nyugodjon a projekt lezárultát követően is. Szeretnénk egy autót vásárolni, mellyel a táborozás keretében szervezett ismeretterjesztő kirándulások állomásaira tudnánk kiszállítani a szükséges élelmet, vizet, kellékeket. Szeretnénk az Egyesület tulajdonában álló ingatlanon egy rendezvénycsúrt felépíteni, melyben táncházat, mesemondást, ismeretterjesztő előadásokat, kézműves foglalkozásokat tarthatnánk a gyermekeknek. Emellett szeretnénk a projekt megvalósításának helyszínül szolgáló ingatlan udvarát is fejleszteni, hogy alkalmas legyen a tábor nappali foglalkozásainak kiszolgálására. Emellett kerékpárok beszerzését is tervezzük, melyek a kirándulások alkalmával kerülnek majd használatra. A projekt tervezett összköltsége megközelítőleg: 49.400.000,- Ft.

10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók intézkedések hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet létrehozta a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
 - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
 - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
 - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
 - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neme.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezetttek megbontása jogi státusz szerint):
 - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
 - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
 - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
 - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástransferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.

- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

A monitoring tevékenység elengedhetetlen feltétele annak, hogy figyelemmel kövessük: Stratégiánk a kitűzött célok megvalósulása irányába halad. Ezért a Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete már a 2014-2020-as programozási időszakban is elemezte a támogatott pályázatokhoz kapcsolódó számszerűsíthető adatokat. Az adatgyűjtést a projektgazda, a kifizető ügynökség, és az IIER rendszer segítette. Az érdeklődők a pályázati körök eredményeiről és a konkrét fejlesztések megvalósulásáról az egyesület honlapján olvashattak.

Az indikátorok definiálása, célok meghatározása

Az indikátorok definiálása a célok meghatározásánál és az intézkedések leírásánál megtörtént. A munkaszervezet munkatársai folyamatosan figyelemmel követik a megvalósuló projekteket, és begyűjtik a monitoringhoz szükséges, valamint a pályázatokban vállalt számszerűsíthető adatokat. Az adatok forrását a projektdokumentáción kívül a kedvezményezettrel és a kifizető ügynökséggel való kapcsolattartás jelenti (adatok bekérése e-mail-en és telefonon; személyes projektlátogatás).

1/ Helyi felhívás előkészítése

A helyi felhívások tervezése során olyan mérhető, egzakt adatokat kívánunk indikátorként meghatározni, melyek relevánsak a felhívások által indukált fejlesztések vonatkozásában. Ilyenek különösen a fejlesztéssel érintett vállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok száma, a létrehozott munkahelyek száma, a beszerzett eszközök darabszáma, valamint a megvalósult rendezvények darabszáma, és az azokon részt vevők létszáma. Fontos, hogy olyan indikátor értékek kerüljenek meghatározásra, melyek az egyes projektek volumenével, gazdasági hozadékaival összhangban állnak, koherensek, és vállalhatóak, egyben teljesíthetőek is. Mégis értelmezhető, és mérhető hozzájárulást jelentenek a stratégiában és a felhívásokban elérni kívánt célok teljesüléséhez.

2/ A támogatási kérelmek benyújtásakor, illetve feldolgozásakor várt adatok

A támogatási kérelmek kimunkálása során a támogatást igénylő jogi személynek pontosan rögzítenie szükséges az elektronikus felületen az indikátorvállalásokat, valamint az esetlegesen a felhívásokban rögzített, többletpontokat érő további vállalásokat is. A támogatási kérelmek feldolgozása során a HACs munkatársai ellenőrzik az vállalt indikátor értékeket, valamint az esetleges többletvállalásokat is. Amennyiben hiányosság, illetve értelmezési probléma merül fel, tisztázó kérdések feltevése / hiánypótlás keretében igyekszünk tisztázni, orvosolni.

3/ Monitoring

Monitoring adatok feldolgozása és a feldolgozásból származó információ visszacsatolása

A monitoring alapjául szolgáló adatok feldolgozása folyamatosan, naprakészen, a begyűjtéssel párhuzamosan történik. Összegzésüket és elemzésüket félévenként tervezik elvégezni a munkaszervezet munkatársai. A monitoring során a pályázók részéről szolgáltatott adatok hitelességének alátámaszthatósága érdekében éves beszámoló, NTAK rendszer adatszolgáltatásainak bekérésére kerül sor.

A lekötött fejlesztési források a döntési fordulók zárásakor összegzésre kerülnek. Az adatok feldolgozásából származó információ visszacsatolása a döntéshozó szervek (elnökség, közgyűlés) felé igény szerint, a döntések előkészítése, a HFS felülvizsgálata során, de legkésőbb az összegzést követő ülésen kerül sor. A döntéshozó szerv szükség esetén javaslatot tehet a változtatásra, és adott esetben az Irányító Hatósággal együttműködve dönthet a Helyi Fejlesztési stratégia módosításáról.

A HACS saját teljesítményeinek értékelése

A saját teljesítménymutatók a HACS rendelkezésére állnak, azok feldolgozása folyamatos, összegzésük félévente valósul meg a munkaszervezet által. A döntéshozó szervek felé történő visszacsatolás igény szerint, de legkésőbb az összegzést követő ülésen történik. A döntéshozó szerv értékeli a HACS teljesítményét és szükség esetén módosításokról döntenek. Az akciócsoport elért eredményeiről szóló éves szakmai beszámolót a közgyűlésnek kell jóváhagynia legkésőbb az éves pénzügyi beszámoló elfogadásával egy időben.

Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja

A felülvizsgálatok és értékelések eredményeinek kommunikációja a döntéshozó szervek felé a megtartott üléseken és az elektronikus levelező rendszer segítségével történik. Az érdeklődők tájékoztatást kaphatnak az eredményekről az egyesület által megtartott fórumokon vagy a kiküldött hírlevelekből. A külső kommunikáció legfontosabb eszközét az egyesület honlapja jelenti, de a jövőben is tervezzük, hogy a helyi médiák (régión-, megyei lapok, rádiók, televíziók) segítségével tájékoztatást adjunk az akciócsoport elért eredményeiről.

4/ Ellenőrzések

A rendszer működése során alapvető elvárás, hogy biztosítani kell az elsődleges adatforrásokból származó adatok pontosságát:

- Formai ellenőrzés (megfelelő formátumú adat szerepel-e a megfelelő mezőben)
- Logikai ellenőrzés (relevanciák alapján vizsgálja az adatok megfelelőségét)

10.2 Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása	személyek száma	-	-	-	-	-	-	-

	érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma								
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok száma	R.10 ^{PR} Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
Képzített megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdőszetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (kW)	kilowatt	-	-	-	-	-	-	-
	Napelemes fejlesztések		-	-	6	9	5	-	-
	Biomassza		-	-	-	-	-	-	-
	Egyéb		-	-	-	-	-	-	-
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték	-	-	2	5	5	-	-

A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biotermék alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	-	-	-	-	-	-	-
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma	R.41 ^{PR} Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	fő	-	-	-	-	-	-	-
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	0	800	800	700	-	-	-
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerezett eszközök száma	db	-	18	18	18	-	-	-
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	-	-	5	6	5	-	-
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	-	-	10	2	2	-	-
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	-	3	3	3	-	-	-
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	-	8	8	7	-	-	-

11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Mikrovállalkozások versenyképességének fokozása	-	97	50	-	-	147	31
2.	Turisztikai- és közösségi célokat szolgáló beruházások végrehajtása	-	50	76	-	-	126	27
3.	Civil szervezetek, és helyi önkormányzatok céljainak támogatása	-	20	20	23	-	63	13
4.	Értékkel bíró helyi rendezvények támogatása	-	30	30	24	-	84	18
	Saját projekt	-	-	49,4	-	-	49,4	11
	Összesen:		197	225,4	47		469,4	100

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	-	30	40	40	30	140
Animációs költségek	-	0,05	0,05	0,05	0,05	0,2
Egyéb tervezett bevételek	-	1,4	1,4	1,4	1,4	5,6
Összesen	-	31,45	41,45	41,45	31,45	145,8

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete a működési és animációs költségeire meghatározott 609 598 328 Ft-tal a 2027-ig év végéig tervez gazdálkodni. Az időszakra nyújtott támogatás elosztásánál az előző évek tapasztalatait vettük figyelembe. A működési forrás csekély összege és a szabályozásban meglévő bizonytalanságok miatt az egyesület igyekezett egy takarékos költségvetési tervezet elkészíteni. Az egyesület a 2024-es és a 2025-ös évben szeretne a legtöbb pályázatot kiírni így ezekre az évekre magasabb működési költségekkel számoltunk. Amennyiben egy adott évben fel nem használt forrás keletkezik, azt az Egyesület a következő évekre szeretné átcsoportosítani. A költségek legnagyobb részét a személyi jellegű ráfordítások jelentik (munkabérek, tiszteletdíjak, cafeteria, és ezek járulékai). Az Egyesület munkaszervezetét végig legalább két fő főállású munkavállalóval működteti, de amennyiben a működési források engedik és a pályázati feladatok szükségessé teszik, a napi feladatokat 3-4 fővel szeretnénk ellátni. Tiszteletdíjban az egyesület elnöksége és felügyelő bizottsági tagjai részesülnek. Az iroda fenntartási költségei (bérleti díj, rezszi, elektronikai eszközök karbantartása, papír és írószerszám, postaköltség), valamint az állandó szolgáltatások díja (könyvelés, jogi szolgáltatás, könyvvizsgálat).

A költségek kisebb hányadát az animációs költségek jelentik. Az évi 0,05 millió Ft közötti összeget honlap működtetésre, fórumok szervezésére, rendezvényeken való részvételre fordítjuk, amelyek célja a potenciális pályázók aktivizálása, a tudásmegosztás és az együttműködések kialakítása.

Az Egyesület egyéb bevételeit a tagdíjak és az alapítói hozzájárulások jelentik. Amennyiben lehetőségeink engedik vállalkozási tevékenységből és egyéb pályázati forrásból is szeretnénk eredményt elszámolni. A működési és animációs költségekre kihelyezett forrás, az egyesület egyéb bevételével kiegészítve biztosítja a helyi akciócsoport működését.

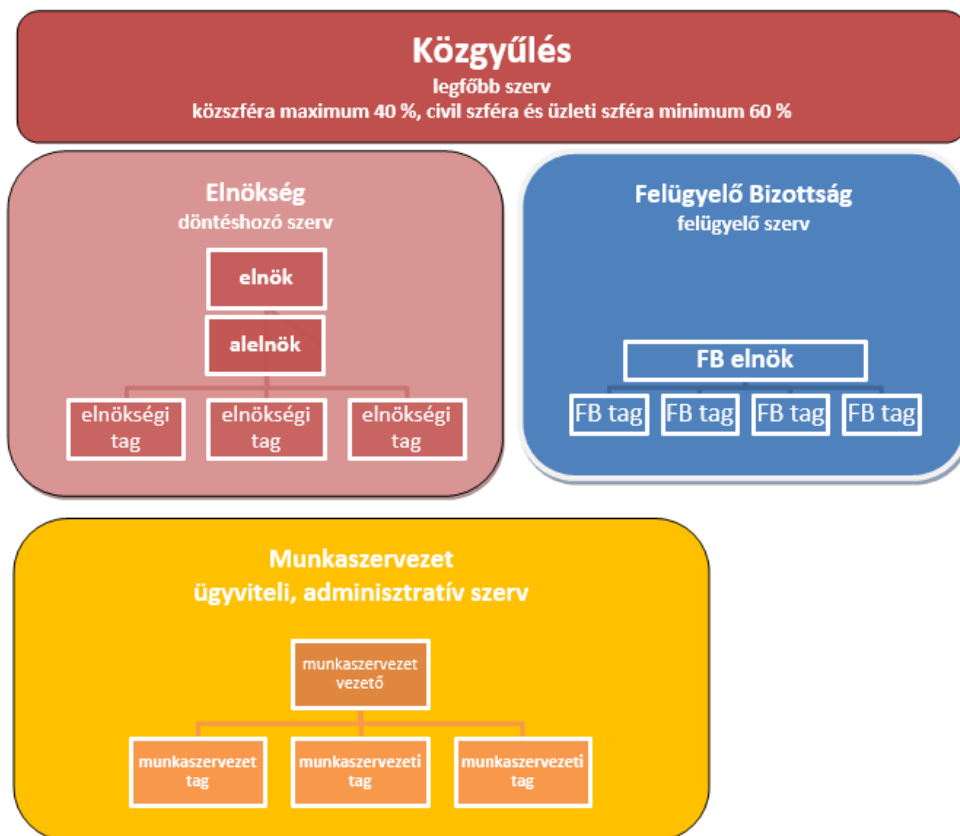
1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete 2008. május 19-én a Jászapati 2000. Mezőgazdasági Zrt. irodaházának tanácskozó termében alakult, 49 taggal. A Szolnoki Törvényszék 2008. augusztus 22-én vette nyilvántartásba a szervezetet, amely azóta is Egyesületi formában működik.

A tagok névsora megtalálható az Egyesület honlapján (www.jaszleader.hu) a Bemutatkozás/ Aktuális taglista menüpontban.

Az Egyesület tevékenységét a Magyar Köztársaság területén végzi, az Alkotmány keretei között, fő profilja a településfejlesztő tevékenység. Az Egyesület működése során együttműködik az Irányító Hatóságával. Az Alapszabályunkban megfogalmazott célok megvalósítása érdekében főbb tevékenységeink, a teljesség igénye nélkül: kulturális-, oktatási-, településfejlesztési-, nemzetközi-, egyéb tevékenység.

Szervezeti felépítés

Az Egyesület legfőbb szerve a **Közigyűlés**. Az Egyesületnek tagja lehet minden olyan belépési nyilatkozattal rendelkező természetes személy és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki egyetért az Egyesület céljaival, elfogadja az Alapszabályban foglaltakat, vállalja, hogy rendszeresen fizeti a tagdíjat, megfizeti az alapítói hozzájárulást, legalább 2 tag, felvételhez hozzájáruló írásos ajánlását beszerzi, és felvételét a Közigyűlés jóváhagyja. A jogi személy tagok és a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok képviseletét a törvényes képviseletre jogosult természetes személy látja el. A törvényes képviseletre jogosult természetes személyt akadályoztatása esetén meghatalmazott képviselheti. A Közigyűlés a tagfelvétel tárgyában évente minimum egy alkalommal, legkésőbb minden év május 31. napjáig köteles ülést tartani. Egyesületünk tagságában megtalálható a LEADER térség 18 önkormányzata, továbbá vállalkozói és kistérségi szereplők.

Az egyesület alapszabálya meghatározza, hogy a közgyűlés összetételében a közszéfera maximum 40%-ban, a civil és az üzleti szféra együttesen minimum 60 %-ban képviseltetheti magát. A Közgyűlés legfontosabb feladatai közé sorolható az Alapszabály és az SZMSZ elfogadása, módosítása, a vezető tisztségviselő-, a Döntéshozó Bizottság-, az Elnökség-, a Felügyelő Bizottság tagjainak megválasztása, visszahívása, továbbá az éves költségvetés és tagdíj-, az éves beszámoló elfogadása. A Közgyűlés évente legalább egy alkalommal kötelezően összehívandó.

Az **Elnökség** az Egyesület közgyűlése által megválasztott (delegáltakból álló) döntéshozó szerve, amely 5 tagból áll. Az elnökség tagjait határozott időtartamra, 5 évre választják. Az Elnökség saját ügyrendje szerint működik, de legalább negyedévente egy alkalommal ülésezik. Az Egyesület képviselőjére az elnök és az alelnök jogosult. Az Alelnök a képviselői jogát önállóan gyakorolja. Megteheti mindazokat az intézkedéseket, tevékenységeket, mint, amiket az elnök megtehet.

Az elnökség tagjai:

- Elnök: Farkas Ferenc - Jászapáti Város Önkormányzatának polgármestere (közszéfera)
- Alelnök: Kalmár Rozália - egyéni vállalkozó (vállalkozói szféra)
- Elnökségi tag: Karkus Kálmán – Jászapáti Városüzemeltető Nonprofit Kft. ügyvezetője (vállalkozói szféra)
- Elnökségi tag: Szarvák Imre - Jászsalsószentgyörgy Község Önkormányzatának polgármestere (közszéfera)
- Elnökségi tag: Kökény Gizella - Jásziványért Egyesület elnöke (civil szféra)

Az Elnökség feladatai közé tartozik a Közgyűlés által hatáskörébe utalt feladatok ellátása, valamint a Közgyűlés összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök. Képviselőt delegálhat egyéb szervezetekbe, munkaszervezet vezetéséért felelős munkaszervezet vezetőt választ; dönt két közgyűlés közötti időszakban az Egyesület ügyeiben, kivéve azokat a tárgyköröket, amelyeket az alapszabály, vagy jogszabály a Közgyűlés vagy más személy hatáskörébe utal. Fontos feladata minden év május hónapjában az előző naptári évre vonatkozó éves beszámoló elkészítése és előterjesztése. A helyi akciócsoport elnöksége eleget téve a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszernek két női, továbbá egy fiatal (41 év alatti) taggal is rendelkezik.

A Közgyűlés az Egyesület működésének és gazdálkodásának ellenőrzése céljából 5 tagú **Felügyelő Bizottságot** hoz létre. Feladata továbbá az Egyesület jogszerű működésének kontrollálása. A Felügyelő Bizottság csak a Közgyűlésnek alárendelt testület. A Felügyelő Bizottság elnökét es a tagjait a Közgyűlés választja, egyszerű szótöbbséggel, közvetlen választással 5 évre. A Felügyelő Bizottság elnöke tanácskozási joggal részt vehet az elnökség ülésein.

Felügyelő Bizottság (FB) tagjai:

- FB elnök: Bertalané Drávucz Katalin - Jászládány Nagyközségi Önkormányzat polgármestere
- FB tag: Tari András - Jászivány Községi Önkormányzat polgármestere
- FB tag: Terjéki Tünde - Jászfákóhalma Községi Önkormányzat polgármestere
- FB tag: Pesti Róbert – Jász-Terra Kft. ügyvezetője
- FB tag: Ivanics Balázs – Agricola-Jász Kft. ügyvezetője

Az ügyviteli adminisztratív munkát a **munkaszervezet** látja el, amelynek döntés előkészítő funkciója van, de az adminisztrációs-, tájékoztatási tevékenységek, valamint az operatív munkafolyamatok ellátása is feladatai közé tartozik. A munkaszervezet vezetőt az elnökség választja, felette az elnök/alelnök rendelkezik munkáltatói jogkörrel. A munkaszervezet tagjai felett a munkáltatói jogokat a munkaszervezet vezetője gyakorolja.

A munkaszervezet tagjai:

- Borbás Zoltán – munkaszervezet vezető
- Szikszai Brigitta – munkaszervezeti tag
- Szikszai Zsanett – munkaszervezeti tag
- Nagy Edit – munkaszervezeti tag

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesület munkaszervezete 2008. október elsejétől operatív tevékenységét az Egyesület munkaszervezeti irodájában, a LEADER Irodában végzi, amelynek pontos címe: 5130 Jászapáti, Tompa Mihály utca 2. Az épület a város központjában, közúton jól megközelíthető helyen található, amely előtt a parkolási lehetőség is biztosítva van. A

Jászapáti Város Önkormányzata által a HACS részére bérbe adott építmény alapterülete összesen 77 m², melyben egy nagyméretű iroda és egy kisebb tárgyaló is található elnökségi ülések, fórumok, illetve egyéb megbeszélések céljára. A feladatokat három, napi 8 órában foglalkoztatott munkaszervezeti munkatárs látja el. Az ügyfélfogadás rendjét az SZMSZ határozza meg. Az iroda a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során jelentkező feladatok elvégzése érdekében valamennyi szükséges eszközzel rendelkezik: asztali számítógépek, laptopok, projektor, multi funkációs nyomtató, fényképezőgép, vezetékes és mobiltelefonok, szélessávú internet, jogtiszta szoftverek, biztonságtechnikai berendezések.

Az új ciklus keretében meghatározott feladataink ellátására vonatkozóan az előző pályázati időszakhoz hasonló rendszer irányvonalát kívánjuk követni.

A Helyi Fejlesztési Stratégiát operatívan a munkaszervezet készíti elő az elnökség számára, de természetesen a **tervezőcsoportban** részt vesz az elnökség is. A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete megfelelő képzettségű, tapasztalt, szakmailag felkészült csoporttal kezdte el a Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítését. Az elnökség-, és a munkaszervezet tagjaiból álló team látja el a Stratégia megalkotásának összetett feladatrendszerét:

Farkas Ferenc – elnök; Jászapáti Városi Önkormányzat
szakterület: közigazgatás, környezetvédelem, hulladékgyűjtés, településfejlesztés

Kalmár Rozália – alelnök, egyéni vállalkozó
szakterület: logisztika, kereskedelem, marketing, üzleti pénzügyi tanácsadás

Karkus Kálmán – elnökségi tag, Jászapáti Városüzemeltető Nonprofit Kft.
szakterület: városüzemeltetési feladatok

Szarvák Imre – elnökségi tag, Jászsószentgyörgy Község Önkormányzata
szakterület: közigazgatás, településfejlesztés

Kökény Gizella – elnökségi tag; Jásziványért Egyesület
szakterület: közigazgatás, civil szervezetek működése és finanszírozása

Borbás Zoltán- munkaszervezet vezető (közgazdász)
szakterület: pénzügy, közgazdaságtan, vállalkozásfejlesztés, településfejlesztés, közigazgatás

Szikszai Brigitta - munkaszervezeti tag (közgazdász)

Szikszai Zsanett - munkaszervezeti tag (humán erőforrás menedzser)

Nagy Edit - munkaszervezeti tag (műszaki menedzser)

Az elnökség az általa megtárgyalt és elfogadott stratégiát a közgyűlés elé terjeszti. A HFS végső verzióját a közgyűlés hagyja jóvá.

A munkaszervezet a szakmai csoport további tagjainak segítségével és az IH iránymutatásai alapján kidolgozza a részletes pontozási rendszert és véglegesíti a pályázati felhívásokat. A felhívás megjelenését követően az Egyesület a lehető legszélesebb körben tájékoztatja a potenciális pályázókat (honlap, hírlevél, médiák, fórumok) és előre egyeztetett időpontban folyamatos tanácsadási lehetőséget biztosít számukra. A beérkezett pályázatokat a munkaszervezet tagjai készítik elő az értékelésre.

Az egyes szervezeti egységek fent bemutatott felelősségi körének alapján, a pályázatok kiválasztásával és a HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok is az előző pályázati időszakhoz hasonlóan bonyolódnak le:

A munkaszervezet a megfelelő szakmai háttérrel, a munkaszervezet vezető irányítása mellett látja el az adminisztratív feladatokat. Kezeli a pályázati kiírásokat, befogadja a támogatási kérelmeket, rögzíti a támogatási összegeket. Rendszerezi, összegzi a beérkezett pályázatokat és előkészíti az értékelésre. Felelős a pályázati felhívások, vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárások megfelelő időtartamú közzétételéért az akciócsoport weboldalán (www.jaszleader.hu).

A beérkezett támogatási kérelmeket a Közgyűlés által – IH iránymutatás alapján – **felállított Helyi Bíráló Bizottság (HBB)** fogja bírálni. Az előző időszakhoz hasonlóan az elnökség tagjai alkotják a kérelmek, pályázatok elbírálása esetében a Helyi Bíráló

Bizottság tagjait. A Helyi Bíráló Bizottság működését az ügyrend tartalmazza és szabályozza. A bizottság minden tagja egy szavazattal rendelkezik, a döntéseket pedig egyszerű szótöbbséggel hozzák meg. Az 5 főből álló szervezet dönt a beérkezett pályázatok Stratégiához való illeszkedéséről, támogathatóságáról és a támogatási rangsorok alapján a források allokációjáról. A HBB üléseit a helyi támogatási kérelem beadási szakaszának lezárását követően legfeljebb 90 napon belüli időpontra kell összehívni. Az HBB döntései ellen a közgyűléshez lehet panasszal élni. Az üléseken tanácskozási joggal részt vehet a munkaszervezet vezetője és a munkaszervezeti tagok is.

A döntéshozás legfontosabb szempontja, hogy a pályázatok illeszkedjenek a Helyi Fejlesztési Stratégia céljaihoz és intézkedéseibe. A döntéshozatal alapja a korábban már kialakított pontozási rendszer és a pályázatok aszerint felállított sorrendje. Célunk az egyes intézkedésekre allokált források teljes körű felhasználása, de a felülvizsgálatok során esetleges átcsoportosításokkal is tervezünk. Összeférhetetlenség esetén az érintett tag nem vehet részt a szavazásban. Ilyen esetben határozatképesség miatt a Közgyűlés által megválasztott póttagok is szükséges lehet. A nyilatkozattétel elmulasztása a pályázat további eljárásból való kizárását vonja maga után.

Az akciócsoport tájékoztató fórumok szervezésével és személyes tanácsadással segíti a projektek sikeres végrehajtását. A megvalósult pályázatokat az Egyesület honlapján szeretnénk rövid emlékeztetővel és fotókkal bemutatni.

A pályáztatás folyamatának legfontosabb eseményei a szabályszerűség és az átláthatóság jegyében dokumentálásra kerülnek (jelenléti ívek, jegyzőkönyvek)

2. számú melléklet
SWOT analízis tématerületek szerint

Tématerületek megadása:

- Térszerkezeti adottságok
- Környezeti adottságok
- Kulturális erőforrások (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)
- Társadalmi állapot
- Gazdasági helyzet

A belső erősségek és gyengeségek, valamint a külső lehetőségek és veszélyek összegyűjtése, strukturálása:

Erősségek és gyengeségek = BELSŐ TÉNYEZŐK: Belső tényezők (SW) vonatkozási területe: a tervezési terület és szűkebb térsége.

Lehetőségek és veszélyek = KÜLSŐ TÉNYEZŐK: Külső tényezők (OT) vonatkozási területe – minden, ami a tervezési területen és annak szűkebben vett térségén kívül van, egészen akár a globális szintig.

Erősségek	Gyengeségek
<p>E1 a települések különböző pontjain rekreációs (horgászat) célra hasznosítható tavak találhatóak</p> <p>E2 táji örökség: kunhalmok, számos régészeti lelőhely</p> <p>E3 a területnek Natura 2000 érintettsége is van</p> <p>E4 jellemző az egyedi tájértékek sokszínűsége</p> <p>E5 <i>fésűs jász beépítésű kisvárosias lakóterület</i> - intenzívebb, de túlsúlyosított nem eredményező hasznosítás a jellemző</p> <p>E6 a térség gazdag országos műemléki védelem alatt álló épületekben</p> <p>E7 védett népi építészeti együttesek jelenléte</p> <p>E8 több település körül fennmaradtak tanyás kistérségek</p> <p>E9 a települések szerkezetéből kialakult főterek/közparkok a mai napig megmaradtak, amelyek értékes elemei a zöldfelületi rendszernek</p> <p>E10 a térség jelentős termálkinccsel rendelkezik</p> <p>E11 közintézmények többsége rendelkezik energiatanúsítvánnyal</p> <p>E12 már léteznek napelemes megoldásra jó példák, jelentősége felértékelődőben</p> <p>E13 a jász gyökerek és a hagyományörzés jelentős közösségi összetartó erőt jelentenek – több program is a jász hagyományokra épül</p> <p>E14 az önkormányzatok számos közösségformáló kezdeményezéssel bírnak, amiben a helyi civilek aktív szerepet vállalnak</p> <p>E15 a térségben jelen lévő civil szervezetek a fejlesztésekhez kapcsolódó projektek aktív résztvevői és szerepvállalói, sok esetben kezdeményezői</p> <p>E16 az egyes rendezvények jelentős számú látogatót vonzanak</p> <p>E17 az alacsony végzettségűek jelentős aránya potenciális munkaerőforrást jelent a folyamatban lévő beruházások munkaerőigényének kielégítésére</p>	<p>Gy1 a talaj minősége közepesnek mondható</p> <p>Gy2 szárazság (öntözőcsatornák hiánya)</p> <p>Gy3 számos üresen álló lakóépület van a településeken, továbbá korábban intézményi használtban lévő, ma üresen álló középületek száma is jelentős</p> <p>Gy4 külterületen sok az elhagyatott vagy alulhasznosított major és mezőgazdasági üzemi terület, tanya</p> <p>Gy5 bizonyos központi funkciók megszűntek, vagy kivonultak a települési központokból</p> <p>Gy6 árvíz és belvízveszélynek kitett térség</p> <p>Gy7 sok az elbontásra váró, a településképet romboló, elhagyatott, rendezetlen tulajdonviszonyokkal bíró ingatlan</p> <p>Gy8 a közparkok csak részben alkalmasak közösségi funkció betöltésére</p> <p>Gy9 a településközpontok lakóterületei sűrű beépítettségük, emiatt zöldfelületekben esetenként szegényesek</p> <p>Gy10 zöldterületi, zöldfelületi szempontból kihasználatlanok a lakóterületek közé ékelődött bányagödörökben kialakult tavak</p> <p>Gy11 nincs az energiagazdálkodásra specializált szervezet</p> <p>Gy12 Kevés a megújuló energiaforrások hasznosítására alkalmas épület, ingatlan (pl.: napelem elhelyezése esetében kevés az adott helyrajzi számon elfogyasztott villamos energia, nem terhelhető statikai állapota miatt a tető, nem déli fekvésű a tető, stb.)</p> <p>Gy13 esetenként nehéz a kulturális igény feltámasztása a lakosságban a valódi értéket hordozó alkotások iránt</p> <p>Gy14 a települések mindennapi gondjai közt gyakran hátrасorolttá válnak a kulturális jellegű kiadásokra fordítható források</p>

<p>E18 önkormányzati, vállalkozói kezdeményezések a munkaerő helyben tartására (pl.: Szatmári lakópark, Jász-Plasztik Kft. lakóparkja)</p> <p>E19 Számos önkormányzat ismeri föl a fiatalok helyben tartásának jelentőségét</p> <p>E20 a működő vállalkozások nagyság szerinti megoszlása a legegyszerűsebb a járásközpontok között, relatív magas a KKV- méretű működő vállalkozások aránya,</p> <p>E21 az ipari parkokban aktuálisan jelentős munkahelyteremtő beruházások történnek</p> <p>E22 nagyszámú külföldi vendégforgalmat bonyolító gyógy-, illetve termálfürdő található a kistérségben, OEP kezelések is elérhetőek</p> <p>E23 az elmúlt időszakban a települések közötti úthálózat sokat fejlődött (31., 32. sz. főút, bekötőutak)</p> <p>E24 innovatív gondolkodásmód a kkv szektorban</p>	<p>Gy15 a települések népessége előregedő, a társadalom megújuló képessége romlik . A helyben maradó fiatalok anyagi és mentális okok miatt „bezárkóznak”- csökkenő közösségi, társadalmi aktivitás.</p> <p>Gy16 alacsony a felsőfokú végzettségűek aránya – növekedésük üteme elmarad a vármegyei és országos értékektől. Gyengül a középosztály, amely a társadalmi felemelkedés generálója lehetne.</p> <p>Gy17 A humán értelmiség jelentős része nagyobb településről jár ki, nem gazdagítja a helyi közösségeket.</p> <p>Gy18 az átlagjövedelmek alacsonyak megyei- és járásközponti összehasonlításban is</p> <p>Gy19 európai, illetve országos tendencia a népességcsökkenés és előregedés</p> <p>Gy20 szakképzett munkaerő hiánya és a fiatalok elvándorlása</p> <p>Gy21 A települések úthálózata bár jelentősen javult, még mindig nem kielégítő (belterületi utak és járdák)</p> <p>Gy22 tőkeszegény mikro- és kisvállalkozások</p> <p>Gy23 gyenge a helyi vásárlóerő – a kiskereskedelmi fejlesztésekre ez negatívan hat. A kereskedelmi ágazatot a multinacionális cégek dominálják, a profit nem a helyi gazdaságban, illetve magánszférában kerül felhasználásra.</p> <p>Gy24 a települések nem képesek kihasználni a vendégforgalom által potenciálisan generált egyéb szolgáltatások iránti keresletet</p> <p>Gy25 a termálfürdők ugyan regionális vonatkozásban vonzerőt jelentenek, de kihasználtságuk és így a nyereségtermelő képességük az elmúlt években jelentősen csökkent</p> <p>Gy26 a helyi vállalkozások nem találnak megfelelő számban és minőségben, kellően motivált szakmunkásokat és technikusokat – a kínált bérek gyakorta nem versenyképesek a térség multinacionális cégeinél jellemző bérszinttel</p>
Lehetőségek	Veszélyek
<p>L1 természeti és táji értékek, tanyavilág működésének bemutatása, népszerűsítése országosan egyre vonzóbb turisztikai célpontot jelent</p> <p>L2 kiaknázatlan lehetőségek a vallási turizmus területén</p> <p>L3 Gazdag épített örökség, kiaknázatlan turisztikai célú hasznosítással</p> <p>L4 A megújuló energiahordozók pozíciója Európa és világszerte is erősödik – az Unióban jelentős prioritás és így kiemelkedően magas keretösszeg jut (ERFA) a kapcsolódó energiahatékonyságot segítő fejlesztésekre</p> <p>L5 általános térségtervezési iránymutatás a kompakt, több központú klímataudatos városfejlesztési célok előnyben részesítése</p> <p>L6 zöldenergia programok kezdeményezés szintjén már adottak, fejlesztésük indokolt</p>	<p>V1 eltűnőben a hagyományos vidéki élet szépségeit őrző tárgyi-, kulturális-, és közösségi értékeink, féltő, hogy néhány évtized múlva nem lesz mit megmenteni, megmutatni az ide látogatóknak</p> <p>V2 a globális felmelegedés káros hatásai (átlaghőmérséklet emelkedése, szélsőséges időjárás: elnyúló csapadékos- és száraz időszakok váltakozása, szikesedő talajok, növény- és állatfajok eltűnése) tetten érhető a térségben</p> <p>V3 a különféle globális médiumokon érkező kulturális hatások elvonják a fiatalok figyelmét a helyi értékekről</p> <p>V4 lakossági önszerveződés csökkenése, hiánya; érdektelenség, inaktivitás fokozódása</p> <p>V5 európai, országos, de a kistérségre is jellemző tendencia a népességcsökkenés és előregedés</p>

<p>L7 A védett értékek megújíthatóak funkcióval történő megtöltéssel (gazdasági szolgáltatás, turisztikai vonzerő) külső forrásból</p> <p>L8 A LEADER típusú források alkalmasak a kisebb beavatkozások következetes végrehajtására, a nagyobb programok alkalmas kiegészítői lehetnek.</p> <p>L9 az alulról építkező helyi kezdeményezések Európa szerte felértékelődnek, az önkormányzatok nagyban támaszkodnak a helyi közösségek aktív szerepvállalására</p> <p>L10 helyi termékek piacra jutása kiaknázatlan lehetőség, mely révén önfenntartó vállalkozások jöhetnek létre</p> <p>L11 CSOK, családok támogatása, a Kormányzat különféle ösztönzőkkel támogatja a gyermekvállalást</p> <p>L12 Az agrárium továbbra is az egyik fontos bevételi forrás (országos szint)</p> <p>L13 ipari parkok széleskörű létrehozatala, bővítése a térségben</p> <p>L14 növekszik az érdeklődés a hazai vidéki turisztikai desztinációk iránt, országosan egyre több sikeres vállalkozás épül erre az adottságra</p>	<p>V6 a csökkenő országos népességen belül a magasabb mobilitású és kedvezőbb társadalmi helyzetű csoportok általában kielégítő életlehetőségeket keresnek</p> <p>V7 azon települések és térségek versenyképessége alakul kedvezően, amelyekben jelentős arányt érnek el a magasabb hozzáadott értéket termelő, hálózatban működő helyi /térségi KKV-k</p> <p>V8 A vármegye gazdag termál- és gyógyvizekben (20 termálvizes strandfürdő, ebből 14 minősített gyógyvíz), így a konkurencia rendkívül erős, Tisza-tó elszívó hatása.</p> <p>V9 Magas inflációval terhelt gazdasági környezet</p> <p>V10 A velünk élő pandémia elleni korlátozásokból eredő bizonytalanság, kiszámíthatatlanság, nehézkes tervezhetőség</p> <p>V11 Energiakitettségből eredő gazdasági kockázatok</p>
--	--

Erősségek	Gyengeségek
1. Térszerkezeti adottságok szerint	
E1; E2; E3; E4; E5; E6; E7; E8	Gy1; Gy2; Gy3; Gy4; Gy5; Gy6; Gy7
2. Környezeti adottságok szerint	
E9; E10; E11; E12	Gy8; Gy9; Gy10; Gy11; Gy12
3. Kulturális erőforrások (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) szerint	
E13; E14; E15; E16;	Gy13; Gy14; Gy16
4. Társadalom állapota szerint	
E17; E18; E19	Gy15; Gy16; Gy17; Gy18; Gy19; Gy20
5. A gazdaság helyzete szerint	
E20; E21; E22; E23; E24	Gy23; Gy24; Gy25; Gy26; Gy27; Gy28

Lehetőségek	Veszélyek
1. Térszerkezeti adottságok	
L1; L2; L3	V1
2. Környezeti adottságok	
L4; L5; L6; L7; L8;	V2
3. Kulturális erőforrások (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)	
L9; L10	V3; V4
4. Társadalmi állapot szerinti	
L11	V5; V6
5. A gazdaság helyzete szerint	
L12; L13; L14	V7; V8; V9; V10; V11

A SWOT megállapításaiból következően az alábbi stratégiai irányok kijelölését tervezzük:

A/ Offenzív stratégia:

- 1) A környezettudatos gondolkodásmód, a megújuló energiaforrások alkalmazására való törekvés a térségben még gyermekcipőben jár. Fontos a szemléletmód váltás elősegítése programok, előadások, illetve a megvalósuló fejlesztéseket kiegészítő energiatakarékos alkalmazások (napelem, napkollektor, innovatív technológiai megoldások) ösztönzésével. SWOT kapcsolódás: E11; E12; GY11; GY12; L4; L5; L6; V2; V11
Kapcsolódó intézkedés: 1; 2; 3; 4

B/ Defenzív (védekező) stratégia:

- 1) A térség megtartó ereje folyamatosan csökken, a fiatalok körében magas az elvándorlási hajlandóság, mely kivédése szempontjából fontosnak tartjuk az identitástudat, a kötődés érzésének megerősítését (Tartozni valahová!), a foglalkoztatási hajlandóság javítását.
SWOT kapcsolódás: E13; E14; E19; GY16; GY17; GY19; GY21; L9; L11; V3; V4; V5; V6
Kapcsolódó intézkedés: 1; 2; 3; 4
- 2) A Jászság egykor oly gazdag, a vidéki élet hagyományos színtereit felvonultató értékei eltűnőben vannak. A fiatalok nem nyitottak, nem ismerik ezeket a nagyapáik által még a mindennapi életvitel során megélt, alkalmazott, használt eszközöket, mesterségeket, hagyományokat, szokásokat. Következésképpen a térség arculatának, imázsának megőrzése érdekében ezen, identitást erősítő értékeink továbbörökítése elengedhetetlenül szükséges.
SWOT kapcsolódás: E8; E13; E19; GY14; GY15; GY16; L1; L7; L9; V1; V3; V4
Kapcsolódó intézkedés: 3; 4

C/ Fejlesztő stratégia:

- 1) A térségben hagyományosan erős a civil szervezetek szerepvállalása, és aktivitása, azonban fontos a szféra belső és külső együttműködéseinek javítása, az összehangolt működésük megvalósítása érdekében.
SWOT kapcsolódás: E13; E14; E15; E16; GY13; GY14; GY15; L8; L9; V1; V4; V5;
Kapcsolódó intézkedés: 3; 4
- 2) A térség gazdag és értékes, turisztikailag jól hasznosítható infrastrukturális és történelmi adottságokkal bír, melyek fejlesztése az országos turisztikai trendekhez és tendenciákhoz, valamint prognózisokhoz igazodva régóta tapintható igény a Jászságban.
SWOT kapcsolódás: E1; E2; E3; E4; E5; E6; E7; E8; E9; E10; E16; E22; E23; GY24; GY25; L1; L2; L3; L7; L8; L14; V1; V8; V9; V10; V11
Kapcsolódó intézkedés: 2;
- 3) A mikro vállalkozásaink tőkehiányos működésük során megtanulták az innovatív gondolkodásmód, az innováció közvetlen gazdasági hasznosulással járó előnyeit alkalmazni („a jász ember találékony”), ebből következően bátran építhetünk az innovatív gondolkodásmódot alapul vevő, azzal szoros koherenciában megvalósuló fejlesztési elképzeléseikre.
SWOT kapcsolódás: E17; E18; E20; E24; GY22; GY26; L10; L12; L13; V2; V7; V10; V11
Kapcsolódó intézkedés: 1; 2

D/ Elkerülő stratégia:

- 1) A térség hátrányos helyzetű társadalmi rétegeinek leszakadása az elmúlt évtizedek során folyamatosan zajlott. Félő ezen személyek végleges leszakadása a társadalom további rétegeitől, melynek elkerülése érdekében a hátrányos helyzetűek felzárkóztatása, társadalmi befogadásukat elősegítő törekvések, programok, intézkedések támogatása szükséges.

SWOT kapcsolódás: E17; E21, GY18; GY20; GY26

Kapcsolódó intézkedés: 1; 2; 3; 4

- 2) Országosan is tapasztalható, így nálunk is tetten érhető a lakosság körében a fásultság, a bezárkózás, a mindennapi nehézségek során kialakuló apátia (főként a fiatalok és az idősek körében). Ennek megállítása, fokozódásának elkerülése érdekében a civil szervezetek és az önkormányzatok közösségépítő és egyéni aktivizáló törekvéseinek (oktatások, képzések) támogatása kiemelten fontos.

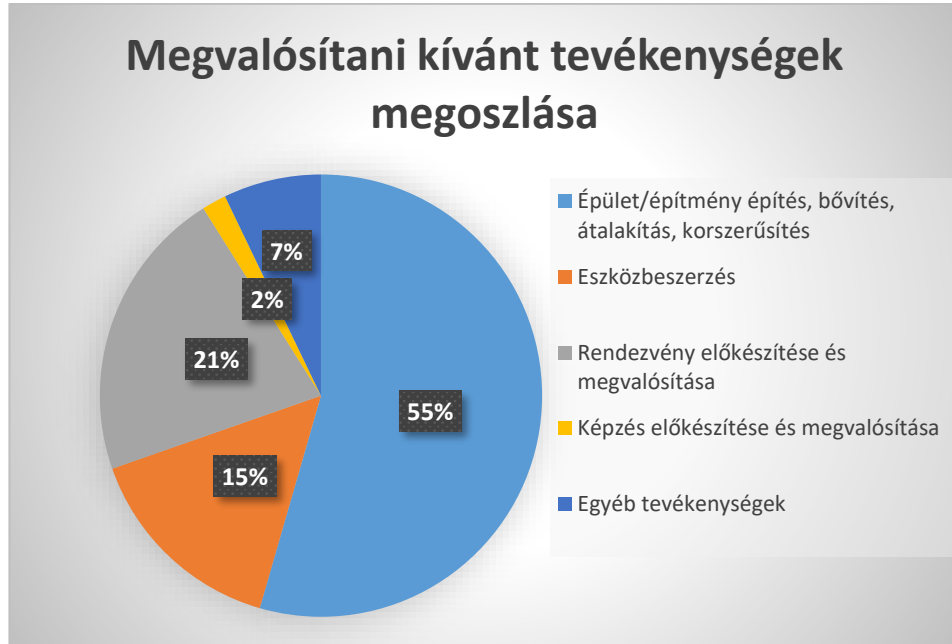
SWOT kapcsolódás: E13; E14; E15; E16; E17; E18; E19; GY13; GY14; GY15; GY16; GY17; GY18; GY19; GY20; GY26; L11; V3; V4; V5; V6; V10

Kapcsolódó intézkedés: 2; 3; 4

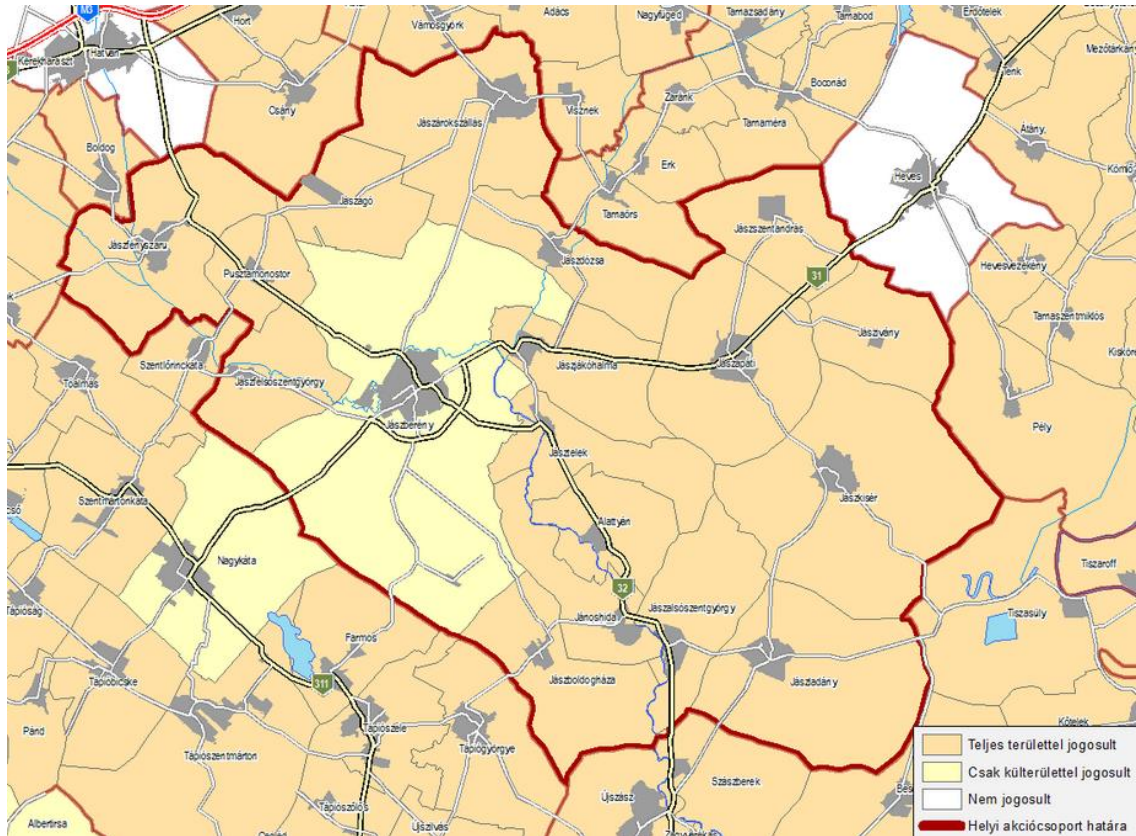
3. számú melléklet

Ábrák és diagrammok jegyzéke

1. Benyújtott projektötletek arány megvalósítani kívánt tevékenység szerint

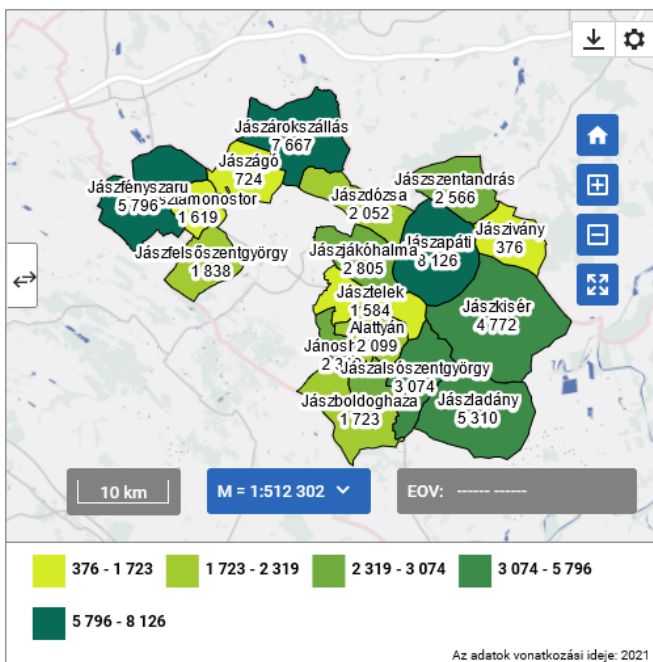
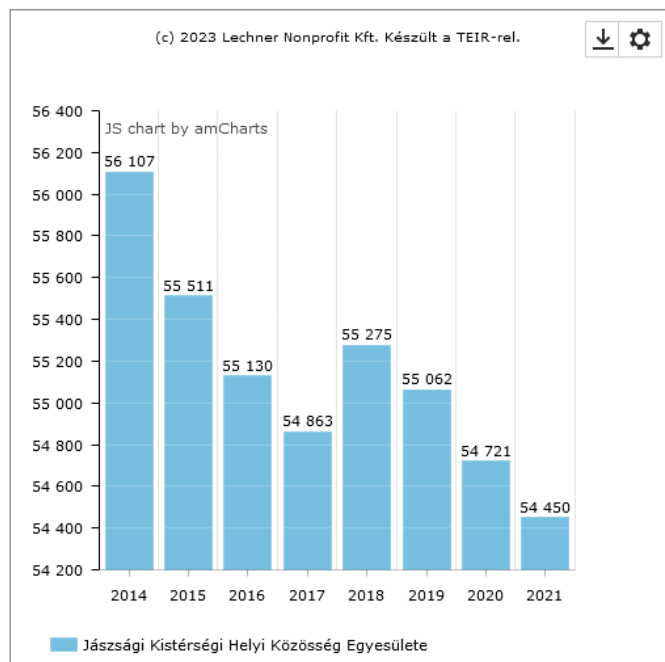
2. LEADER HACS területe

Forrás: Lechner Nonprofit Kft. (TEIR rendszer)

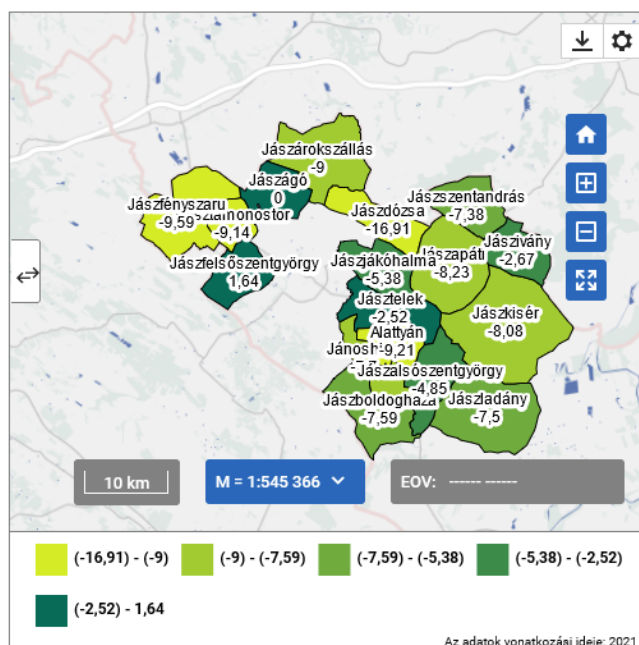
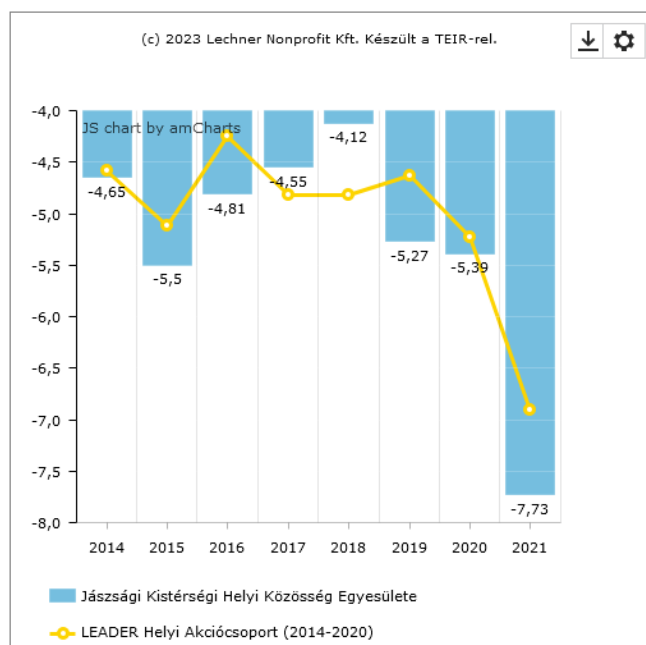
3. A kistérség lakónépessége

Lakónépesség (dec. 31.) (fő) - Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

4. Természetes szaporodás, fogyás

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék) - TEIR mutatók

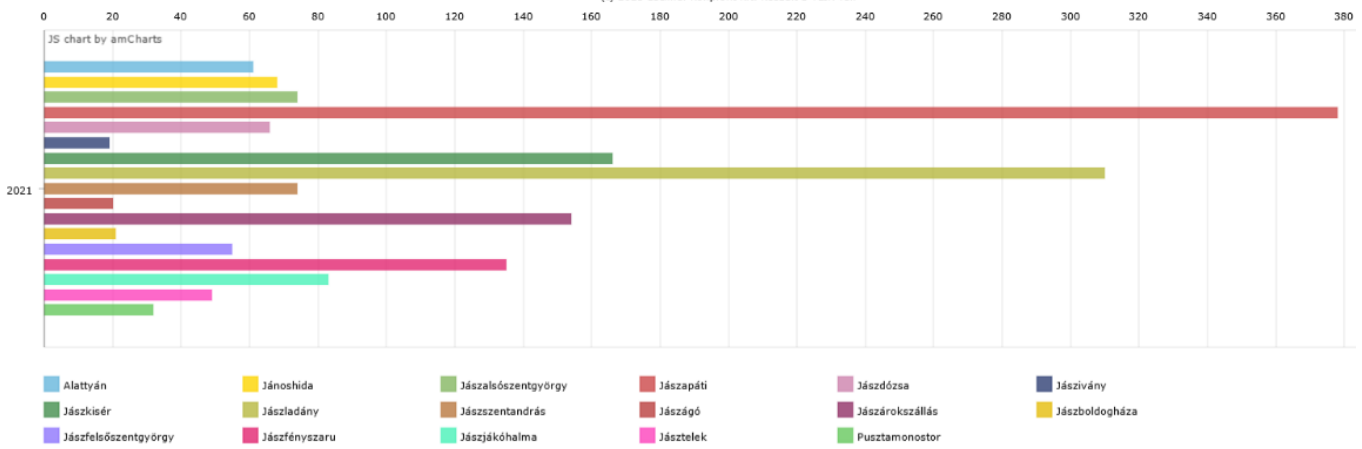

5. Álláskeresők száma

Nyilvántartott álláskeresők összesen (fő)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-re.

6. Vállalkozások száma

